

Årsrapport 2024

Omsetningsrådet

Innhold

LEDEREN HAR ORDET 3

OMSETNINGSLOVEN OG MARKEDSBALANSERING 5

Omsetningsloven	6
Omsetningsrådet	6
Økonomi og regnskap	7
Markedsbalanseringsordningen	8
Kvoteordningen for melk	10

OMSETNINGSRÅDETS NØKKELTALL 2024 11

Innkomne midler	13
Omsetningsavgiftene	13
Avsatt over jordbruksoppgjøret	14
Kostnader	14
Årsresultat	14

MARKEDSUTVIKLING OG TILTAK 15

MELK 16

Markedssituasjonen	16
Oppnådd pris	16
Produksjon, import og eksport	17
Omsetningsavgift og overproduksjonsavgift	17
Avsetningstiltak	18
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	20
Kvoteordningen for melk	22

KJØTT 24

Markedssituasjonen	24
Oppnådd pris	26
Produksjon, import og eksport	27
Omsetningsavgiften	27
Avsetningstiltak og produksjonsregulerende tiltak	28
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	30

FJØRFE 35

Egg	35
Markedssituasjonen	35
Produksjon, import og eksport	36
Omsetningsavgiften	36
Avsetningstiltak og produksjonsregulerende tiltak	36
Fjørfekjøtt	38
Markedssituasjonen	38
Omsetningsavgiften	38
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	39

HAGEBRUKSPRODUKTER OG POTETER 41

Markedssituasjonen	41
Omsetningsavgiften	43
Avsetningstiltak	43
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	44

KORN 48

Markedssituasjonen	48
Omsetningsavgiften	49
Avsetningstiltak	49
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	50

REGNSKAP FOR OMSETNINGSavgIFTENE 51

Resultatregnskap 2024	52
Balanse per 31.12.2024	53
Noter til regnskap for omsetningsavgiftene	54
Noter til regnskap for kvoteordningen for melk	55
Revisors beretning	58

OVERSIKT OVER REGELVERK KNYTTET TIL MARKEDSREGULERINGEN 63

Lederen har ordet

Omsetningsrådets arbeid er hjemlet i omsetningsloven av 1936. Lovens formål er det samme i dag som da loven kom; «gjennom samyrke å fremja umsetnaden av kjøtt av storfe, sau, svin, fjørfe og reinsdyr, korn og oljefrø, mjølk, egg, pelsdyrskinn, poteter, grønsaker, frukt og bær».

De viktigste oppgavene til rådet er å administrere markedsregulerende tiltak for å stabilisere prisene for produsentene og bidra til noenlunde ens priser over hele landet.

Omsetningsrådets arbeid finansieres ved omsetningsavgift og overproduksjonsavgift som betales av bonden samt midler fra jordbruksavtalen på grøntområdet.

Jordbruket tar det økonomiske ansvaret ved overproduksjon, og bærer selv reguleringskostnaden. At jordbruket selv finansierer slike tiltak og ikke belaster statsbudsjettet, er særegent for Norge. Dette er et system som fungerer sammen med importvernet og jordbruksavtalen.

Omsetningsrådet er etter loven satt til å forvalte markedsreguleringsystemet. Hovedformålet med markedsbalanseringen er å skape balanse mellom tilbud og etterspørsel av landbruksvarer.

I 2024 ble det gjennomført elleve møter i Omsetningsrådet. Rådet behandlet 116 saker. Omsetningsrådet gjennomfører møtene på Teams når sakslista og innholdet i møtene gjør det mulig å gjennomføre digitalt. Møtene i Omsetningsrådet starter med at representantene for markedsregulatorene; Tine SA, Nortura SA og Felleskjøpet Agri SA, gir en orientering om status og utfordringer i de ulike produksjonene.

UTFORDRENDE MARKEDER

2023 var et utfordrende år for det norske og det internasjonale eggmarkedet, og det ble en underskuddssituasjon på egg som fortsatte i 2024. Salget økte mer enn tilførselene. Produsenter som hadde vært med i ordningen med midlertidig opphold, startet opp igjen. Tollavgiftssatsen på egg ble satt til null for å sikre egg til påske og 17. mai, i tillegg til at det ble åpnet for import av heleggmasse.

Fra høsten 2022 ble det et økende overskudd på storfe og det ble behov for økt ramme for innlegg på reguleringslager i 2022 og gjennom 2023. Ved inngangen av 2024, var det 7 376 tonn storfe på lager. Det var igangsatt tilskudd til økt slaktning av kalv høsten 2023 og på nyåret i 2024. Det er iverksatt tiltak for å ta ut av reguleringslager, blant annet økt frysefradrag. Det var fortsatt et stort volum – 5 044 tonn på reguleringslager ved utgangen av 2024.

Foto: Stortinget/Scamix

BJØRG TØRRESDAL
Leder
Omsetningsrådet

I 2023 ble det et overskudd på svin og behov for økt ramme for innlegg på reguleringslager. Ved inngangen av 2024 var det 3 634 tonn svin på lager. Det ble innført en ordning med tilskudd til smågrisprodusenter som gjennomfører forlenget opphold i produksjonen for å redusere tilgangen på svin. Det ble vedtatt økt frysefradrag for å øke uttak fra reguleringslager.

For sau og lam har produksjonen gått ned i 2024. Det var 823 tonn sau og tomt for lam på reguleringslager ved utgangen av året.

Ved inngangen av 2024 var det underskudd på melk og lave lager av melkeprodukter. Etterspørselen etter melk og meieriprodukter økte i 2024. Forholdstallet ble økt og overproduksjonsavgiften ble fjernet for kumelk, som innebar fri produksjon ut året.

VÆRAVHENGIG KORNAVING

For korn er det stor og uforutsigbar produksjonsvariasjon mellom år. Været er en av de viktigste faktorene for god kvalitet og stor avling. Det var svært varmt og mangel på nedbør i mai i 2024, dårlig vær på høsten i deler av landet, og kornavlingen ble på et gjennomsnittsnivå siste fem år. Hveteavlingen var under "normalen", og kvalitetsmessig ble matandelen under 40 prosent.

MARKEDSFØRING AV BONDEN OG FAGLIG UTVIKLING

Omsetningsrådet har ansvar for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Dette er forebyggende, holdningsskapende og langsiktige tiltak, men også tiltak for å håndtere overskudd gjennom generisk markedsføring på Matprat.no eller på andre digitale og sosiale medier. Opplysningskontorene har i 2024 samarbeidet om «Hjemmelaga». Hensikten med kampanjen er å løfte frem den norske bonden og den innsatsen de legger ned for å gi norske forbrukere råvarer av høy kvalitet.

Omsetningsrådet var på en todagers fagtur til Brussel, det vi fikk lære mer om EUs fremtidige landbrukspolitikk, Bærekraftig omstilling av jordbruket, om ny landbrukspolitikk i Storbritannia og om EFTA og samarbeidet med EU. Det var en lærerik og interessant tur med stort faglig og sosialt utbytte for Omsetningsrådets medlemmer og for deltakere fra Landbruksdirektoratet.

Omsetningsrådet har en viktig funksjon i norsk matproduksjon. Arbeidet i Omsetningsrådet, er med på å skape forutsigbarhet både for de som produserer mat, og for kundene av norske landbruksprodukter.

BJØRGE TØRRESDAL
Leder
Omsetningsrådet

Omsetningsloven og markedsbalansering

Foto: Landbruksdirektoratet

Omsetningsloven og markeds- balansering

Foto: Landbruksdirektoratet

OMSETNINGSLOVEN

Omsetningsloven skal fremme omsetningen av de viktigste norskproduserte jordbruksvarene.

OMSETNINGSRÅDET

Omsetningsrådet er et offentlig, partssammensatt forvaltningsorgan. Rådet har et hovedansvar for markedsbalanseringen av jordbruksvarer. Etter omsetningsloven skal rådet forvalte avgiftsmidler til reguleringsformål.

OMSETNINGSLOVEN

Omsetningsloven, lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer (lov av 10. juli 1936), dekker følgende vareslag:

- Kjøtt av storfe, sau, svin og fjørfe
- Melk
- Egg
- Korn og oljefrø
- Poteter, grønnsaker, frukt og bær
- Pelsdyrskinn

For matpoteter kan Omsetningsrådet sette i verk avsetningstiltak som blir finansiert over jordbruksavtalen.

OMSETNINGSRÅDET HAR FØLGENDE HOVEDOPPGAVER

1. Fatte vedtak om bruken av midlene i fondene for omsetningsavgift:
 - markedsbalanserende tiltak
 - faglige tiltak
 - opplysningsvirksomhet
2. Kontrollere at markedsregulator følger opp forskrift, retningslinjer og vedtak fra Omsetningsrådet
3. Sørge for oppdatering og utvikling av regelverket under omsetningsloven
4. Sikre at vedtak som fattes er i samsvar med lov, forskrifter og gjeldende jordbruksavtale

Loven fastsetter at Omsetningsrådet skal ha elleve medlemmer, samt hvilke institusjoner og organisasjoner medlemmene skal representere. Omsetningsrådet er sammensatt av representanter for myndighetene, forbrukerne, faglagene, samvirkeorganisasjonene, industrien og handelen. Medlemmene, med personlige varamedlemmer og revisor, oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet (LMD). Samvirkeorganisasjonene har flertall sammen med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, med seks av de elleve medlemmene i rådet. Likestillings- og diskrimineringsloven §28 gir føringer for kjønnsbalanse mellom medlemmene i offentlige utvalg. Rådet bestod per 31.12.24 av 55 prosent kvinner og 45 prosent menn. Rådet har sete i Oslo.

LMD har, gjennom forskrift om Omsetningsrådets myndighet, fastsatt regler som skal sikre at de vedtakene Omsetningsrådet fatter i minst mulig grad påvirker konkurranseforholdene i markedet. Det er ikke alminnelig klagerett på vedtak fattet av Omsetningsrådet. Men LMD kan omgjøre vedtak som er i strid med lov, forskrift eller gjeldende jordbruksavtale. Kongen i statsråd kan omgjøre et vedtak dersom det er i strid med samfunnsinteresser.

Etter anbefaling fra Omsetningsrådet fastsetter LMD omsetningsavgiften og betingelsene knyttet til denne i to forskrifter. Omsetningsrådet fatter vedtak om bruken av pengene. Omsetningsrådets regnskap blir revidert av en revisor oppnevnt av LMD. Gjennom jordbruksavtalen tildeles grøntområdet midler, og det kan legges føringer for støtte til diverse tiltak gjennom midler fra omsetningsavgiften.

LMD har bestemt at Landbruksdirektoratet skal være sekretariat for Omsetningsrådet. Sekretariatsfunksjonen innebærer forberedelse av saker til rådet, oppfølging av vedtak, samt innkreving og administrering av avgiftsmidler. Administrative utgifter til sekretariatet fastsettes av LMD.

I 2024 hadde Omsetningsrådet elleve møter og behandlet 116 saker.

ØKONOMI OG REGNSKAP

Årets resultat er 103,8 mill. kroner i overskudd, sammenlignet med 40,4 mill. kroner i overskudd i 2023. Tidligere ble det på sektorene kjøtt og fjørfekjøtt lagt til grunn et avvikende regnskapsår som løp fra november til og med oktober på omsetningsavgiften. Dette ble endret til kalenderår i 2023. 2023 inneholdt derfor 14 måneder med omsetningsavgift for disse to sektorene, noe som betød 97,4 mill. kroner ekstra i bokført inntekt. For 2024 følger alle sektorer ordinært kalenderår, med tolv måneder, på både inntekts- og kostnadssiden. Mottatt omsetningsavgift ble likevel 148, mill. høyere i 2024 enn i 2023, og endte på 817,5 mill. kroner.

Innestående i bank er pr 31.12 346,1 mill. kroner, en økning på 138,6 mill. kroner fra 2023. En stor del av denne økningen kommer fra fondet for kjøtt, som rådet har vedtatt skal bygges opp frem mot 2026.

Fondskapitalen er økt tilsvarende som årets resultat.

Omsetningsrådet bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

Andre forhold

Kommentarer om arbeidsmiljø og sosiale forhold er ikke aktuelt siden Omsetningsrådet ikke har egne ansatte. Det er ikke tegnet forsikring for rådets medlemmer. Omsetningsrådet har ikke daglig leder.

**Rådet bestod
per 31.12.24
av 55 prosent
kvinner og
45 prosent menn.**

Omsetningsrådets sammensetning i 2024

Organisasjon	Fast medlem	Varamedlem	Oppnevnt for perioden
Landbruks- og matdepartementet	Björg Tørresdal (leder)	Haavard Elstrand	2024–2027
Nærings- og fiskeridepartementet	Thea Susanne Skaug (nestleder)	Nora Svarstad Ytreberg	2022–2025
Norges Bondelag	Bjørn Gimming	Sigrid Hjørnegård	2022–2025
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Tor Jacob Solberg	Vegard Vigdenes	2022–2025
TINE SA	Marit Haugen	Johnny Ødegård	2024–2027
Nortura SA	Trine Hasvang Vaag Johan Narum (fra 13.05.24)	Hans Thorn Wittussen	2022–2025
Virke/Coop Norge SA	Vidar Olsen	Hanne Brennhovd	2024–2027
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund	Anne Berit Aker Hansen	Ann Elise Hildebrandt	2024–2027
Felleskjøpet Agri SA	Anne Jødahl Skuterud	Arne Elias Østerås Erling Aune (fra 15.04.24)	2022–2025
Norsk Landbrukssamvirke	Gaute Lenvik	Kristin Taraldsrud Hoff	2024–2027
Kjøtt- og Fjørfebransjens Landsforbund, Norges Frukt- og Grønnsakgrossisters Forbund, NHO Mat og Drikke og Norkorn	Bjørn-Ole Juul-Hansen	Frode Toven	2024–2027

MARKEDSBALANSERINGSORDNINGEN

Hovedformålet med markedsbalanseringen er å regulere varetilførselen til markedet. Ordningen blir finansiert av bøndene selv ved at kostnadene ved dette dekkes gjennom en avgift fastsatt av Landbruks- og matdepartementet. Ved salg av sine produkter betaler bonden en fastsatt avgift per kilo eller liter i omsetningsavgift. Avgiften går inn i særskilte fond for hver avgiftsgruppe, og blir brukt til avsetningstiltak/produksjonsregulerende tiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid. Eksempler på avsetningstiltak er reguleringslagring, salg til nedskrevet pris, salg til spesialmarkeder og miljøfôr m.m. Eksempler på produksjonsregulerende tiltak er utsatt innsett av verpehøns, reduserte slaktevekter på gris, utkjøp av smågrisprodusenter og oppkjøp av melkekvoter.

Sammen med importvernet legger markedsbalanseringen grunnlaget for at landbruket skal kunne oppnå de prisene som årlig framforhandles i jordbruksforhandlingene basert på markedsbalanse. For varer uten framforhandlet pris, er markedsreguleringens formål å sikre et balansert marked.

Avsetningstiltak/produksjonsregulerende tiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Ved overproduksjon har markedsregulator ansvaret for å iverksette strakstiltak, kalt avsetningstiltak, for å bringe markedet i balanse igjen. Egne regelverk for hver sektor angir hvilke avsetningstiltak som kan benyttes. Er det overskudd i kjøttsektoren, kan eksempelvis fryselagring av hele/halve skrotter og enkelte stykningsdeler, samt salg av varer til nedskrevet pris, være aktuelle tiltak.

Avsetningstiltak settes i verk for å utjevne svingninger i produksjon og etterspørsel, slik at tilbudet av jordbruksvarer til enhver tid, og i alle deler av landet, samsvarer best mulig med etterspørselen. Formålet med avsetningstiltakene er i første rekke å balansere markedet som grunnlag for å oppnå best mulig pris for bonden.

Faglige tiltak er av mer forebyggende og langsiktig karakter, mens opplysningsvirksomheten kan være av både kort- og langsiktig karakter. Faglige tiltak rettes i hovedsak mot primærprodusentene og industrien, mens opplysningsvirksomheten har forbrukerne som målgruppe. Det er først og fremst opplysningskontorene og fagsentret for kjøtt, Animalia, som tar seg av dette arbeidet.

For avsetningstiltak/produksjonsregulerende tiltak varierer utgiftene med markeds-situasjonen. Betydelig overproduksjon fører til høy omsetningsavgift, fordi det er behov for midler til å bringe markedet i balanse. Motsatt kan omsetningsavgiften settes lavere når bøndene ikke produserer mer enn det som kan omsettes i det norske markedet. For bonden er det viktig at det oppnås balanse mellom tilbud og etterspørsel i markedet, da det gir grunnlag for både best pris for varen og lavest omsetningsavgift.

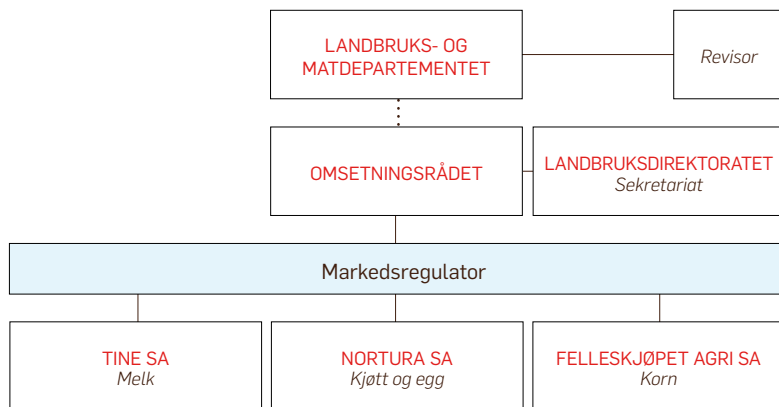
Gjennomføring av markedsbalanseringen

Samvirkeorganisasjonene i landbruket er gitt den utøvende rollen som markedsregulator innenfor hovedproduksjonene. Unntaket er hagebrukssektoren, som ikke har markedsregulator, hvor Grøntprodusentenes Samarbeidsråd (GPS) administrerer avsetningstiltak. Kostnadene ved de enkelte tiltakene blir dekket i henhold til regelverket.

Følgende samvirkeorganisasjoner var markedsregulatorer i 2024:

- Tine SA for melk
- Felleskjøpet Agri SA for korn
- Nortura SA for kjøtt og egg

Systemet for markedsregulering

Landbruks- og matdepartementet utnevner medlemmene i Omsetningsrådet. Landbrukssamvirket er markedsregulator for alle hovedproduksjoner i Norge, med unntak av grøntsektoren og fjørfekjøtt. Grøntprodusentenes samarbeidsråd (GPS) arbeider med administrering av markedsreguleringstiltak på grøntsektoren.

Foto: Bo Mathisen, TINE

**Kvoteordningen
skal i utgangs-
punktet være
selvfinansierende.**

KVOTEORDNINGEN FOR MELK

Formålet med kvoteordningen for melk er å tilpasse melkeproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet innenfor de målsettingene Stortinget har fastsatt, herunder distriktsprofil og variert bruksstruktur. Kvoteordningen er hjemlet i omsetningsloven, og administreres av Landbruksdirektoratet.

Kvoteordningen skal i utgangspunktet være selvfinansierende. Kostnader knyttet til inndragning av kvoter og lignende, samt administrasjon, dekkes av fondet for omsetningsavgift på melk. For melk som omsettes ut over kvote må melkeprodusenten betale en overproduksjonsavgift, som godskrives fondet for melk. Dette innebærer at ordningen i sin helhet driftes av midler fra fondet for melk. Administrative utgifter til sekretariatet fastsettes av LMD. Rammene for kvoteordningen ligger utenfor rådets myndighet.

OMSETNINGSLOVEN OG
MARKEDSBALANSERING

OMSETNINGSRÅDETS
NØKKELTALL 2024

MARKEDSUTVIKLING
OG TILTAK

REGNSKAP FOR
OMSETNINGSavgiftene

Omsetningsrådets nøkkeltall 2024

Foto: Katrine Lunke, Tine

Nøkkeltall

Omsetningsrådet forvalter midler fra omsetningsavgiftene, overproduksjonsavgift på melk, standardisert erstatning for fjørfe og svin, samt midler fra jordbruksavtalen. Rådets virksomhet påvirker ikke miljøet utover normal styrevirksomhet.

Oversikt over innkomne midler, bruk og årsresultat 2024:

I tusen kroner	
Fond per 1. januar 2024	476 521
Omsetningsavgifter	817 450
Overproduksjonsavgift	-423
Andre inntekter ¹⁾	43 919
Finansinntekter	23 015
Inntekter	883 961
Avsetningstiltak og adm.kostnader markedsregulator	447 374
Produksjonsregulerende tiltak (eksklusive kvoteordningen på melk)	10 550
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	292 936
Administrasjonskostnader og andre kostnader	15 859
Administrasjon kvoteordningen for melk	12 549
Oppkjøp av melkekvoter (ku og geit)	854
Andre kostnader	53
Utgifter	780 147
Fond per 31. desember	580 308
Årsresultat	103 787

¹⁾ Overført fra jordbruksavtalen og standardisert erstatning for svin, egg og fjørfe.

884,0 mill.

mill. kroner i fondsinntekter i 2024.

INNKOMNE MIDLER

I 2024 ble det bokført 884,0 mill. kroner i inntekter til fondene. Av dette utgjorde renteinntekter 23,0 mill. kroner. Omsetningsavgiften for de avgiftsbelagte produktene utgjorde 817,5 mill. kroner. I tillegg kom 40,4 mill. kroner overført fra jordbruksavtalen, som kollektivt dekker omsetningsavgift på hagebruksprodukter, samt avsetningstiltak i hagebrukssektoren og opplysningsvirksomhet for honning. Det ble ikke krevd inn overproduksjonsavgift på kumelk i 2024, kun geitemelk, og korrigeringer fra 2023 gjorde at denne inntekstposten i sum endte i et negativt beløp. Øvrige inntekter til fondene utgjorde 3,5 mill. kroner, og omfattet standardisert erstatning på egg, svin og fjørfekjøtt.

OMSETNINGSavgiftene

Det ilegges omsetningsavgift på alle jordbruksvarer, med unntak av hagebruksprodukter som dekkes kollektivt over jordbruksavtalen. Omsetningsavgiftene blir innbetalt av produsentene når de selger produkter sine. Avgiften blir brukt til finansiering av avsetningstiltak, produksjonsregulerende tiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Avgiftene fastsettes normalt ved årsskiftet, og revideres halvårlig, men de vurderes løpende gjennom året etter markedsituasjonen. Unntaket er kornsektoren der omsetningsavgiften følger kornåret, som går fra 1. juli til 30. juni. For melk, egg og kjøtt av kylling og kalkun, fastsetter LMD avgiften. For kjøtt fra svin, sau/lam og storfe/kalv, samt avgiften på korn, fastsetter LMD maksimalsatser. Innenfor den øvre grensen fastsetter Omsetningsrådet de løpende avgiftene gjennom året, jf. tabellen nedenfor.

Omsetningsavgiftene 2024

Oversikt over endringer gjennom året:

	Omsetningsavgift (kr per l/kg)									Maks satser fra 1.1.24	Maks satser fra 1.7.24	Overprod. avgift
Produkt	F.o.m. 1.1.24	F.o.m. 4.3.24	F.o.m. 1.4.24	F.o.m. 1.7.24	F.o.m. 29.7.24	F.o.m. 9.9.24	F.o.m. 30.9.24	F.o.m. 28.10.24	F.o.m. 11.11.24			
Fjørfe												
Egg	0,90											
Kalkun	0,28											
Kylling	0,28											
Kjøtt												
Sau	2,00									3,00		
Lam	2,00				1,00	2,00				3,00		
Storfe	2,70	3,70	2,60				5,00	3,80	2,60	5,00		
Gris (inkl. purke/råne)	2,10									3,00		
Korn												
Korn	0,03			0,01							0,04	
Oljefrø	0,03			0,01							0,04	
Erter, lupiner og åkerbønner	0,03			0,01							0,04	
Melk												
Kumelk	0,07											0,00
Geitmelk	0,07											4,90

AVSATT OVER JORDBRUKSOPPGJØRET

For 2024 ble det avsatt 40,4 mill. kroner over underpost 70.11 Markedstiltak til kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk, avsetningstiltak til hagebruk og potet og opplysningsvirksomhet for honning. Midlene forvaltes av Omsetningsrådet.

KOSTNADER

De totale kostnadene ved markedsbalanseringen i 2024 utgjorde 750,9 mill. kroner. Det er først og fremst behovet for midler til avsetningstiltak og produksjonsregulerende tiltak som varierer fra år til år etter graden av tilbudsoverskudd i de enkelte sektorene. Det vises til omtalen under de enkelte sektorene.

ÅRSRESULTAT

Regnskapet viser et overskudd på 103,8 mill. kroner i 2024. Dette omtales nærmere under de enkelte sektorene og rådets regnskap. Overskuddet legges til fondskapitalen som ved utgangen av 2024 utgjorde 580,3 mill. kroner.

750,9 mill.

kroner var den totale kostnaden ved markedsbalansering i 2024.

Sammendraget nedenfor viser forbruket av midler i 2024 i tusen kroner:

I tusen kroner	Avsetnings- tiltak ¹⁾	Pristap/ prisgevinst ²⁾	Produksjons- regulerende tiltak ³⁾	Faglige tiltak	Opplysnings- virksomhet ⁴⁾	Sum sektorvis
Melk og melkeprodukter	125 609	-30 581		12 799	30 672	138 500
Kjøtt	308 132	-2 966	10 550	104 067	56 232	476 015
Hagebruk	3 445			1 865	32 375	37 684
Egg	38 343	-33		6 201	13 825	58 336
Fjørfe				12 622	18 619	31 241
Korn	5 425			965	2 693	9 083
Sum alle sektorer	480 954		10 550	138 520	154 416	750 859

¹⁾ Avsetningstiltak inkluderer administrasjonskostnader hos markedsregulator.

²⁾ Negative beløp tilsvarer prisgevinst i reguleringslagringen.

³⁾ Produksjonsregulerende tiltak på kjøtt er "Forlenget opphold smågrisproduksjon" og kalveslaktning.

⁴⁾ Inkluderer midler til markedsføring av økologiske produkter og Nyt Norge.

OMSETNINGSLOVEN OG
MARKEDSBALANSERING

OMSETNINGSRÅDETS
NØKKELTALL 2024

MARKEDSUTVIKLING
OG TILTAK

REGNSKAP FOR
OMSETNINGSAVGIFTENE

Markedsutvikling og tiltak

Foto: Landbruksdirektoratet

Melk

Foto: Nertura

MARKEDSSITUASJONEN

Samlet leveranse av ku- og geitemelk til meieri var 1 480 mill. liter i 2024. Det ble levert 1 462 mill. liter kumelk, 76 mill. liter mer enn året før. Leveransen av geitemelk var på 17,9 mill. liter, en økning på 0,1 mill. liter fra 2023. Samlet sett gikk melkeleveransen opp med 77 mill. liter fra 2023 til 2024, hovedsakelig grunnet økningen for kumelk.

En liten andel av norsk melk leveres ikke til meieri, men foredles lokalt. Lokalt foredlet melk utgjorde i 2024 rundt 3,3 mill. liter. Dette utgjør 2,3 promille av all produsert kumelk. For geitemelk var volumet på 1,0 mill. liter i 2024, noe som tilsvarer 5,8 prosent av all geitemelken.

Reguleringslageret av hvitostprodukter har vært stabilt gjennom året, med en størrelse på 831 tonn i januar 2024 og 739 tonn i desember 2024. Reguleringslageret av tørrmelk har økt, som planlagt, gjennom året og var i januar 2024 på 686 tonn. Reguleringslageret av smør ble noe redusert i løpet av 2024. Det var på 5 600 tonn i januar 2024, og ble redusert til 4 600 tonn i desember 2024.

OPPNÅDD PRIS

I jordbruksoppgjøret 2024 ble partene enige om å øke målprisen med 30 øre, til 6,54 kroner per liter med virkning fra 1. juli. Partene ble samtidig enige om å avvikle målprisen og innføre volummodell for melk fra 1. november 2024.

Gjennomsnittlig noteringspris for 2024 var 6,39 kroner per liter, opp 32 øre per liter sammenlignet med 2023.

1 480 mill. liter

Det er en økning på 76 mill. liter fra 2023.

NY PRISMODELL

Fra 1. november 2024 ble målprissystemet for melk erstattet med en volummodell for melk. Tine SA, som markedsregulator, har ansvaret for å fastsette en prisambisjon i form av en planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE). Denne settes for et halvår av gangen.

Tine SA skal i prisfastsettelsen ta hensyn til norsk melks konkurransekraft, produksjonsvolum, produsentøkonomi og målet om landbruk over hele landet. Den store endringen er at prisen på rå melk ikke lenger avtales i jordbruksforhandlingene, og at Stortinget ikke lenger vedtar denne prisen når de behandler jordbruksoppgjøret. Overgangen skyldes Norges WTO-forpliktelser.

PRODUKSJON, IMPORT OG EKSPORT

Etterspørselen etter meieriprodukter økte i 2024, noe som førte til en betydelig økning i både produksjonen og omsetningen av meieriprodukter.

Det ble rapportert en samlet bruk av 1 489,7 mill. liter i prisutjevningsordningen for melk. Dette er 90,4 mill. liter mer enn i 2023, som tilsvarer en økning på 6,5 prosent.

Aller størst var økningen i bruken av melk til produksjon av modnede oster. Den økte med 12,1 prosent, og skyldes en økt etterspørsel etter ost, samt behov for oppbygging av lager.

Bruken av melk til å produsere fersk ost økte med hele 24,5 prosent, sammenlignet med 2023.

Anvendt melk til produksjon av søt, smaksatt melk økte med 6,5 prosent i 2024. Det ble også brukt 4,2 prosent mer melk til å lage yoghurt og andre sure, smaksatte produkter til dagligvaremarkedet. Etterspørsel og produksjon av drikkemelk har vært fallende i mange år. Produksjonen gikk i 2024 ned med 0,6 prosent.

Det ble importert 38 600 tonn meieriprodukter i 2024, en økning på 14 prosent fra året før. Nesten halvparten av denne økningen skyldes suppleringsimport av pulver. Verdien av importen gikk opp med 8,4 prosent. Import av ost, yoghurt og smaksatt søt melk utgjør den største delen av meieriimporten.

Norsk eksport av meieriprodukter er fortsatt på et lavt nivå på tross av en liten oppgang på 7 prosent. Det ble eksportert 174 tonn ost til en verdi av 6,9 mill. kroner, noe mer enn i 2023. Eksport av pulver og konsentrert melk gikk ned med 412 tonn, noe som henger sammen med underskuddet av melk i det norske markedet. Flytende melk var det meieriproduktet med størst eksportverdi i 2024, med 40,8 prosent av den totale eksportverdien.

OMSETNINGSavgIFT OG OVERPRODUKSJONSavgIFT

Det ble krevd inn totalt 140,2 mill. kroner i omsetningsavgift og kun et mindre beløp i overproduksjonsavgift i 2024. Overproduksjonsavgiften var null for hele året for kumelk, men kr 4,90 per liter for geitemelk. Renteinntektene til fondet var på 1,3 mill. kroner, inklusive renter fra kvoteordningen.

Ved inngangen til 2024 var fondet på 68,5 mill. kroner, mens den ved utgangen av året var på 53,0 mill. kroner.

**Anvendt melk
til produksjon
av søt, smaksatt
melk økte med
6,5 prosent i 2024.**

AVSETNINGSTILTAK

Totalt 95 mill. kroner av omsetningavgiften ble brukt til avsetningstiltak i meieri-sektoren og til markedsregulators administrasjonsgodtgjørelse. Dette var rundt 2,8 mill. kroner mer enn i 2023.

Kompensasjonen for reguleringskapasitet for 2024 er regnskapsført med 35,4 mill. kroner, en nedgang på 1,5 mill. kroner sammenlignet med 2023. Beregningen av kompensasjon for 2024 fulgte bestemmelsene i retningslinjer for markedsregulering av melk og meieriprodukter fra 10. februar 2021.

Det ble ikke gjennomført prisnedskrivning av skummetmelkpulver solgt til fôr grunnet underskuddssituasjonen på melk.

Utbetalingen til prisnedskrivning av geitemelk solgt som fôr var på 3,1 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 0,7 mill. kroner sammenlignet med 2023. Reduksjonen er grunnet lavere salg av geitemelk med prisnedskrivning.

Kostnader til reguleringstransport var på 21,7 mill. kroner. Dette er en reduksjon på 3,0 mill. kroner sammenlignet med 2023. Reduksjonen skyldes at det er transportert mindre melk til regulering.

Det ble utbetalt 46,7 mill. kroner til lagring av reguleringsprodukter, en økning på 2,0 mill. kroner sammenlignet med 2023.

Kostnadene til mellomtransport mellom reguleringslagre, inkludert håndteringskostnader, utgjorde 1,4 mill. kroner. Dette er 0,2 mill. kroner mindre enn i 2023.

Salg til spesialmarkeder utgjorde totalt 4,6 mill. kroner. Dette er 0,1 mill. kroner mindre enn i 2023. 4,5 mill. kroner ble utbetalt til Tine SA, mens Synnøve Finden AS mottok omtrent 0,1 mill. kroner.

Prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager utgjorde 3,4 mill. kroner, en reduksjon på 1,3 mill. kroner sammenlignet med 2023. Det skyldes lavere salg, og salget av kvartliters kartonger, som det gis prisnedskrivning for, er redusert med 8 prosent.

Foto: Einar Engdahl, TINE

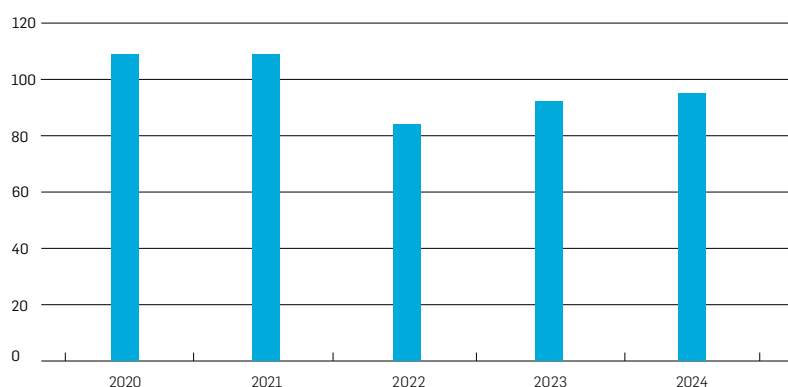
Tine SA hadde en netto prisgevinst ved reguleringslagring på 30,6 mill. kroner. Dette ble godskrevet fondet for omsetningsavgift på melk. Dette var rundt 15,6 mill. mindre enn i 2023.

Omsetningsfondet for melk har til gode 48 611 kroner fra Tine SA som rente på mellomværende.

Tine SAs administrasjonskostnader var på 9,4 mill. kroner, en økning på 0,3 mill. kroner sammenlignet med 2023.

Bruk av midler til avsetningstiltak i melkesektoren i perioden 2020–2024:

Mill. kroner

Samlet regnskap for avsetningstiltak i melkesektoren:

I kroner	2024	2023
Prisnedskrivning av skolemelk	3 353 166	4 732 572
Reguleringskapasitet	35 400 000	36 900 000
Reguleringstransport	21 684 001	24 723 180
Mellomtransport og håndtering	1 412 031	1 600 626
Lagringskostnader	46 708 649	44 659 355
Salg til spesialmarkeder Synnøve Finden	126 229	143 718
Salg til spesialmarkeder Tine	4 490 537	4 570 892
Geitemelk til fôr	3 059 470	3 830 934
Skummetmelkpulver til fôr	0	8 694 465
Pristap/prisgevinst	-30 580 710	-46 232 345
Renteoppgjør	-48 611	-493 727
Markedsregulators administrasjonskostnader	9 423 520	9 112 884
Sum	95 028 282	92 242 554

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Faglige tiltak

Geno, Norsk Sau og Geit (NSG), KOORIMP (Husdyrsnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import) og Helsetjenesten for storfe fikk til sammen 12,8 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk, 0,5 mill. kroner mer enn i 2023. Av dette mottok Geno 7,1 mill. kroner, NSG fikk utbetalt 1,7 mill. kroner, KOORIMP mottok 0,5 mill. kroner og Helsetjenesten for storfe fikk 3,6 mill. kroner.

Opplysningsvirksomhet

Det ble gitt 30,7 mill. kroner til opplysningsvirksomhet gjennom midler fra omsetningsavgiften i 2024. Tilskuddene ble gitt til Opplysningskontoret for melk og meieriprodukter (MELK), samt opplysningsvirksomhet i regi av Stiftelsen Norsk Mat.

Fordeling av midler til faglige tiltak i melkesektoren:

I kroner	2024	2023
MELK	27 348 497	26 000 000
Stiftelsen Norsk Mat, Nyt Norge	2 422 500	2 422 500
Stiftelsen Norsk Mat, Økologisk mat	901 000	850 000
Sum	30 671 997	29 272 500

Stiftelsen Norsk Mat tildeles midler fra omsetningsavgiften for å drive mer-kenøytral markedsføring av økologisk mat og gjennomføre kampanjer for den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. Fondet for omsetningsavgift for melk bidro med 901 000 kroner til markedsføring av økologisk mat, en liten økning fra 2023. Videre ble det anvendt omtrent 2,4 mill. kroner til markedsføring av Nyt Norge i 2024.

MELK driver med merkenøytral informasjonsvirksomhet på vegne av aktørene i meieribransjen. Formålet er å øke kunnskapen om, og fremme forbruket av norsk melk og meieriprodukter, blant annet gjennom deres egen nettside og ulike sosiale medium. I 2024 fikk MELK bevilget 27,4 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk.

For nærmere informasjon om opplysningsvirksomheten vises det til deres hjemmeside, www.melk.no.

27,4 mill.

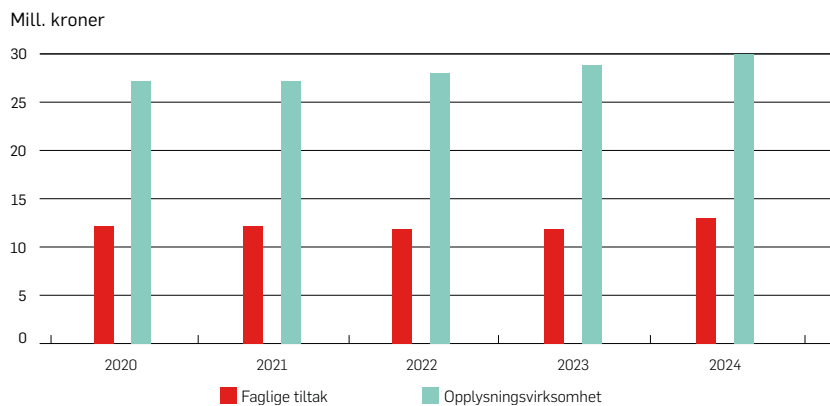
I 2024 ble det bevilget 27,4 mill. kr fra fondet for omsetningsavgift på melk til Melk.no

Opplysningskontoret for meieriprodukters prosjektregnskap for de to siste årene:

I kroner	2024	2023
Forbruker	11 634 453	11 266 231
Samfunnsmiljø	1 270 697	1 274 014
Kompetansje, analyse, innsikt	1 197 327	1 102 798
Sum markedsaktiviteter	14 102 477	13 643 043
Sum personal- og driftskostnader	13 246 020	12 392 243
Opplysningskontoret totalt	27 348 497	26 035 286

Bruk av omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysnings- virksomhet i perioden 2020–2024:

KVOTEORDNINGEN FOR MELK

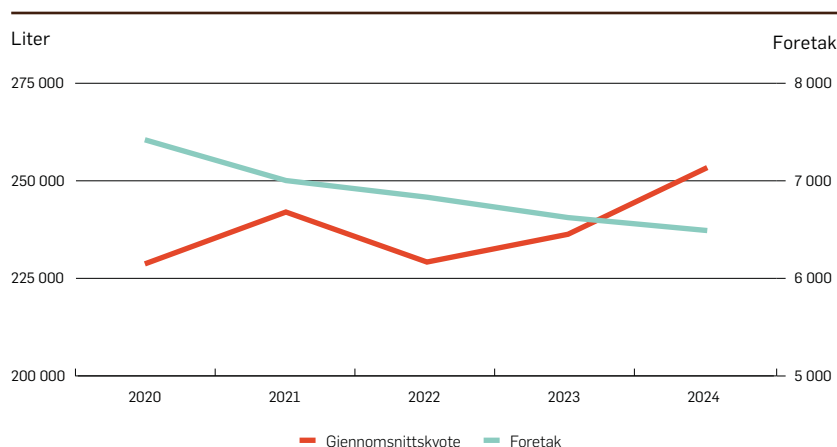
Kvoteordningen for melk har som formål å tilpasse ku- og geitemelkproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet. Forskrift 2011-12-23 nr. 1502 om kvoteordningen for melk danner det formelle grunnlaget for ordningen. Landbruksdirektoratet har forvaltningsansvaret for kvoteordningen, og LMD er klageinstans.

Kumelkproduksjon

I 2024 disponerte 6 487 foretak til sammen 1 645 mill. liter kumelkkvoter. Forholdstallet for disponibel kvote for kumelk var først 1,02, og ble senere hevet til 1,04 i april 2024. Produksjonstaket var 728 000 liter med bakgrunn i forholdstallet på 1,04. I juni ble overproduksjonsavgiften satt til kr 0 for kumelk med virkning for hele 2024, og de disponible kvotene ble som følge av det i praksis opphevet. Det samme gjaldt for produksjonstaket per foretak.

Fra 2020 til 2024 var det en reduksjon fra 7 425 til 6 487 foretak med kumelkkvote, det utgjør en nedgang på 13 prosent. Gjennomsnittlig disponibel kvote per foretak økte i samme periode fra 228 736 liter til 253 513 liter ved forholdstall 1,04, og dette utgjør en oppgang på 11 prosent.

Gjennomsnittlig disponibel kvote og antall foretak med kumelkproduksjon 2020–2024:

Geitemelkproduksjon

I 2024 var det 238 foretak med geitemelkkvote. Disse foretakene hadde til sammen en disponibel kvote på ca. 21,1 mill. liter. Forholdstallet for disponibel kvote for geitemelk var 0,95, og produksjonstaket var 350 000 liter.

Fra 2020 til 2024 var det en reduksjon fra 273 til 238 foretak med geitemelkkvote, det utgjør en nedgang på 13 prosent. I samme periode har gjennomsnittlig disponibel kvote økt fra 79 108 liter til 88 786 liter, dette er en økning på 12 prosent.

253 513 l

Gjennomsnittlig disponibel kumelkkvote økte med 11 prosent fra 2020 til 2024.

Omsetning av melkekvoter

Det gjennomføres årlig kjøp og salg av både kumelk- og geitemelkkvote, dersom ikke annet vedtas i jordbruksoppgjøret. I 2024 ble det kun gjennomført salg av ku- og geitemelkkvote, og det var ikke mulig å kjøpe grunnkvote fra staten.

Ved salg kunne inntil 100 prosent av totalt salg selges til private kjøpere. Ved salg til staten var prisen staten betalte 4,00 kr per liter. Grunnkvote for kumelk solgt til staten ble ikke solgt ut igjen i 2024, men samlet opp for å selges ut igjen i 2025.

Omsetning av kumelkkvote

I 2024 var det 1 035 selgere av kumelkkvote. I overkant av 98 mill. liter grunnkvote ble solgt, men kun 228 259 liter grunnkvote ble solgt til staten. Kjøpesummen på 913 036 kroner ble finansiert over omsetningsavgiften.

Omsetning av geitemelkkvote

I 2024 var det 33 selgere av ca. 1,3 mill. liter geitemelkkvote, men kun 50 598 liter grunnkvote ble solgt til staten. Staten videresolgte ikke geitemelkkvotene, så kjøpesummen på 202 392 kroner ble finansiert over omsetningsavgiften.

Kjøtt

Foto: Landbruksdirektoratet

**Ved utgangen
av året var det
7 301 tonn kjøtt på
reguleringslager.**

MARKEDSSITUASJONEN

Markedet for kjøtt var fortsatt preget av overskudd for storfe og svin i 2024, noe som medførte behov for både avsetningstiltak og produksjonsregulerende tiltak. Om man ser på året 2024 isolert sett, var det underskudd for begge disse kjøttslagene. Man gikk imidlertid inn i 2024 med store reguleringslager, som medførte et marked i overskudd.

Det var også noe overskudd av sauekjøtt i 2024, mens det for lam var noe underskudd. De siste årene har man hatt en utvikling der mengden lammekjøtt produsert per sau har vært nedadgående. Selv om produksjonen av saue- og lammekjøtt henger sammen, er markedene ulike på etterspørselssiden. At mengden lammekjøtt per sau går ned, skaper derfor utfordringer ved at man kan få et overskudd av sauekjøtt samtidig som markedets behovet for lammekjøtt ikke er dekket.

Nye tiltak for å håndtere overskuddet på svin

Overskuddet av svinekjøtt som startet i 2023 fortsatte i 2024. Produksjonen av svinekjøtt ble redusert med 2 prosent fra året før. Nedgangen kom som følge av både færre dyr slaktet og en nedgang i slaktevektene. Reguleringslageret var stort ved inngangen til året og var på hele 3 634 tonn. Det ble imidlertid redusert i løpet av året. Ved utgangen av året var det 1 435 tonn svinekjøtt på reguleringslageret.

Omsetningsrådet hadde allerede i 2023 gitt Nortura mulighet for økt frysefradrag på svinekjøtt som varte inn i starten av 2024, og dette ble forlenget til å gjelde til august. I tillegg fikk Nortura mulighet for å koble økt frysefradrag til uttak over forsyningsplikten, noe som var en ny innretning for frysefradraget. Dette innebar at aktørene måtte opprettholde en gitt andel av sitt historiske kjøp over forsyningsplikten, for å få økt frysefradrag. Dette ble gjort for å unngå at økt frysefradrag ville medføre reduserte bestillinger over forsyningsplikten, noe som ville gitt økt innfrysing på reguleringslageret. Høyeste tillatte frysefradrag var på 50 prosent. Ifølge tall fra markedsregulator Nortura økte salget med 1,8 prosent fra året før, og den største økningen i salget var i andre kvartal, som var samme periode som frysefradraget ble økt.

For å redusere tilførselene av svinekjøtt vedtok Omsetningsrådet et nytt produksjonsregulerende tiltak der smågrisprodusenter fikk tilskudd for å forlenge oppholdet i produksjonen i forbindelse med sanering. For å delta i tiltaket måtte produsentene melde interesse i Ingris. Omsetningsrådet har tidligere bevilget midler til å utvikle Ingris for å benytte det i produksjonsregulerende tiltak. I 2024 var det to produsenter som deltok i tiltaket. Det ble gitt 0,9 mill. kroner i tilskudd, som ga en estimert reduksjon i produksjon på 167 tonn.

Melkemangel og lavere slaktevekter ga redusert produksjon av storfekjøtt

Etter en rekordhøy produksjon i 2022, gikk produksjonen av storfekjøtt ned i de to påfølgende årene. I 2024 gikk produksjonen ned med fem prosent. Reduksjonen i produksjon er både en følge av bevisst reduksjon og et høyt behov for melk. For å redusere tilførselene gjennom lavere slaktevekter, satte Nortura ned prisene på de høyeste slaktevektene. I tillegg var det mangel på melk, som gjorde at færre melkekyr ble sendt til slakt. I 2022 ble det slaktet mange melkekyr som følge av at melkekvotene ble redusert. Både i 2023 og 2024 har det derimot vært mangel på melk. Melkeprodusentene har derfor økt produksjonen, noe som har gitt færre melkekyr til slakt.

For å redusere tilførselene av storfekjøtt vedtok Omsetningsrådet tilskudd til produsenter og slakterier som gjennomfører tiltak om økt slakting av kalv av storfe. Tiltaket ble vedtatt i 2023 og gjaldt i perioden fra uke 48 i 2023 til uke 13 i 2024. Gjennom å øke slakting av kalver reduseres produksjonen av storfekjøtt frem i tid, og dette tiltaket fikk særlig effekt i slutten av 2024 og inn i 2025. Kalvene som ble slaktet innenfor tiltaket skulle være 77–168 dager gamle. Total ramme for tiltaket var 5 000 kalver fordelt med 3 500 kalver til Nortura og 1 500 kalver til uavhengige slakterier. I 2024 ble det slaktet 2 837 kalver i tiltaket til en kostnad på 9,6 mill. kroner. Totalt for hele tiltaksperioden i 2023–2024 ble det tatt ut 4 170 kalver til en kostnad på 14,2 mill. kroner.

Det ble også gjennomført et partissalg for å få solgt 303 tonn storfekjøttssortering 14 % fra reguleringslageret.

Som for svin vedtok Omsetningsrådet også for storfe at økt frysefradrag kunne kobles til forsyningsplikten. Det økte frysefradraget vil gjelde i 2025, men opprettholdelse av kjøp over forsyningsplikten gjaldt på slutten av 2024. Dette bidro til redusert innfrysing på reguleringslager på slutten av året.

Ifølge tall fra Nortura gikk salget ned med om lag 1 prosent i 2024. Året før gikk salget ned med over 5 prosent, så salget stabiliserte seg derfor noe i 2024.

Overskuddet av svinekjøtt som startet i 2023 fortsatte i 2024.

Ubalanse mellom sauekjøtt og lammekjøtt

Markedet for lammekjøtt var i tilnærmet balanse i 2024, med et lite underskudd. Markedet for sauekjøtt var imidlertid preget av overskudd. Produksjonen gikk ned for begge kjøttslag, og det gjorde også engrossalget. Salget av sauekjøtt gikk imidlertid betydelig mer ned enn for lammekjøtt. Ifølge tall fra Nortura var nedgangen på hhv. 13 prosent og 3 prosent. De siste årene har utviklingen gått i retning av færre lam per sau og også lavere vekter på lammene. Dette gjør at mengden lammekjøtt produsert blir lavere sammenlignet med mengden sauekjøtt som produseres. Dette kommer til uttrykk som underskudd av lammekjøtt og samtidig overskudd av sauekjøtt.

For å håndtere overskuddet av sau ved å øke salget fra reguleringslageret, fikk Nortura mulighet til å øke frysefradraget for sau til 25 prosent. Reguleringslageret for sau økte likevel i løpet av året. Ved inngangen av året lå det 334 tonn sau på reguleringslager, mens det ved utgangen av året lå 823 tonn sau på lager. For lam var det 123 tonn på lager ved inngangen til året. Dette ble solgt i løpet av januar, og reguleringslageret var tomt for lam resten av året.

OPPNÅDD PRIS

Kjøtt er i henhold til jordbruksavtalen underlagt prissystemet «volummodellen». Dette innebærer at markedsregulator Nortura fastsetter en planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) for kjøttslagene storfe, svin og sau/lam for et halvår av gangen. De fastsetter også en prisløype som har som hensikt å i snitt ta ut PGE for perioden. Jordbruksavtalen definerer hvilke kvaliteter prisen skal noteres for og hvilke Nortura-anlegg noteringen skal skje ved. Målsettingen er at gjennomsnittlig noteringspris for perioden blir tilnærmet lik PGE.

Svin

Markedsregulator fastsatte PGE for svin til kr 44,90 per kg for første halvår 2024, som var ned med kr 0,80 per kg fra andre halvår 2023. PGE ble videreført på samme nivå i andre halvår. Gjennomsnittlig noteringspris endte kr 0,05 per kg under PGE i første halvår og kr 0,24 per kg under PGE i andre halvår.

Storfe

Markedsregulator fastsatte PGE til kr 74,30 per kg for første halvår, som var ned kr 4,00 per kg fra andre halvår 2023. PGE ble videreført på samme nivå i andre halvår. Gjennomsnittlig noteringspris endte kr 0,06 per kg under PGE i første halvår, og kr 0,03 per kg under PGE i andre halvår.

Lam

Markedsregulator fastsatte PGE til kr 83,00 per kg for lam for første halvår 2024, som var samme nivå som andre halvår 2023. PGE for andre halvår ble fastsatt til kr 85,00 per kg, en økning på kr 2,00 per kg. Gjennomsnittlig noteringspris endte kr 0,01 per kg under PGE i første halvår og kr 0,36 per kg under PGE i andre halvår.

PRODUKSJON, IMPORT OG EKSPORT

Produksjonen gikk ned for alle kjøttslagene i 2024. Produksjonen av storfe, svin og sau/lam gikk ned med hhv. 5, 2 og 3 prosent.

Importen av svinekjøtt økte med 16 prosent i 2024 og endte på 2 058 tonn. Dette var betydelig lavere enn i 2020–2022 da koronapandemien medførte økt innenlands salg av kjøtt, men omtrent på samme nivå som før pandemien. Importen av storfekjøtt ble på 7 426 tonn, som var en nedgang på 15 prosent fra året før. For sau og lam gikk importen ned med 37 prosent og endte på 667 tonn.

Den samlede eksporten for storfe, svin og sau/lam ble på 7 461 tonn i 2024, en økning på 44 prosent fra året før.

Handelstallene (import og eksport) omfatter spiselig kjøtt og slakteavfall.

OMSETNINGSavgiften

For 2024 er det regnskapsført 561,4 mill. kroner i innbetalt omsetningsavgift. Renteinntektene ble bokført med 17,4 mill. kroner. Standardisert erstatning endte på 2,0 mill. kroner. Fondet for omsetningsavgift var ved inngangen av året på 306,9 mill. kroner. I løpet av året ble fondet økt med 100,5 mill. kroner til 407,4 mill. kroner.

Omsetningsrådet vedtok 6. november 2023 at målsatt størrelse for fondet for omsetningsavgift på kjøtt skal være 500 mill. kroner, fra tidligere 250 mill. kroner. Oppbyggingen har hatt som utgangspunkt at den skal være gjennomført innen 2026.

Maksimalsatsene for omsetningsavgiften på kjøtt fastsettes av LMD ut fra en forventet markedssituasjon. I 2024 var maksimalsatsen for sau/lam og svin på kr 3,00 per kg og kr 5,00 per kg for storfe.

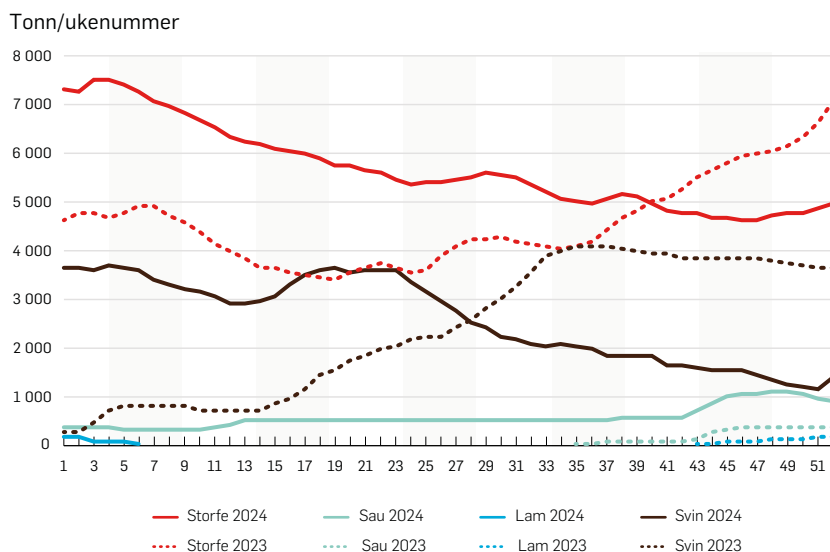
Foto: Landbruksdirektoratet

AVSETNINGSTILTAK OG PRODUKSJONSREGULERENDE TILTAK

Reguleringslageret var ved inngangen til året på 11 467 tonn totalt, og bestod av 7 376 tonn storfe (herav 303 tonn sortering), 3 634 tonn svin, 334 tonn sau og 123 tonn lam. Ved utgangen av året var det totalt 7 301 tonn på reguleringslageret. Av dette var 5 044 tonn storfe, 1 435 tonn svin og 823 tonn sau. Det gikk tomt for lam på reguleringslager i uke fem, og det var tomt resten av året.

Utviklingen i reguleringslageret for kjøtt 2023 og 2024:

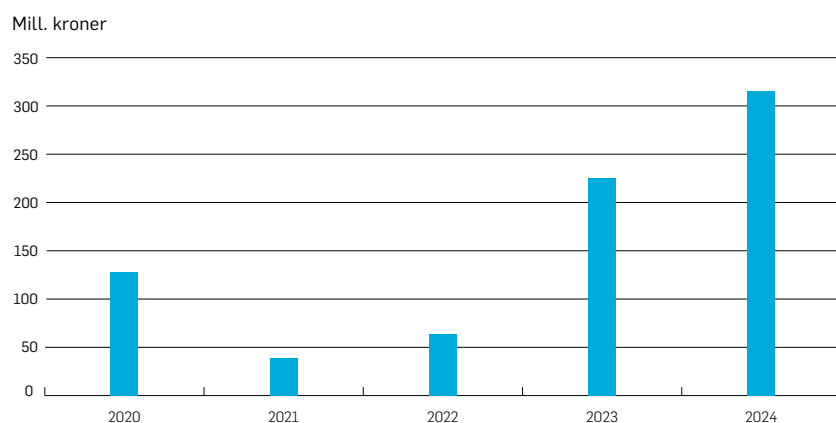
Kostnadene ved reguleringslagring var særlig knyttet til storfe og svin, men også sau. I tillegg til reguleringslagring ble det gjennomført partisalg av storfesortering, frysefradraget på svin og sau ble økt og det ble gjennomført tilskudd til produsenter og slakterier som gjennomfører økt slakting av kalv av storfe. Det ble også gjennomført et nytt produksjonsregulerende tiltak med tilskudd til smågrisprodusenter som gjennomfører forlenget opphold i produksjonen. Det var også kostnader knyttet til frysecontainere for lam som var en følge av ekstraordinære kostnader høsten 2023.

Omsetningsrådet vedtok også at Nortura kan få dekket kostnader ved forsikring av reguleringslageret for kjøtt, og disse kostnadene kom på 3,9 mill. kroner i 2024.

Fordeling av midler til avsetnings- og produksjonsregulerende tiltak for kjøtt de siste to årene:

I kroner	2024	2023
Reguleringslager ¹⁾	154 215 752	133 470 565
Frysefradrag	126 603 726	46 397 946
Partisalg storfesortering	4 382 838	7 695 000
Partisalg helt slakt av svin	0	3 207 614
Tilskudd til økt slakting av kalv av storfe	9 645 800	4 532 200
Tilskudd til forlenget opphold i smågrisproduksjonen	904 200	0
Utkjøp av smågrisprodusenter	0	1 408 000
Ekstraordinære kostnader	2 023 005	11 893 026
Markedsregulators administrasjonskostnad	17 940 839	16 358 623
Sum	315 716 160	224 962 974

¹⁾ I posten inngår pristap/prisgevinst i perioden, samt forsikring fra 2024.

Bruk av midler til avsetnings- og produksjonsregulerende tiltak i perioden 2020–2024:

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET**Faglige tiltak**

For kjøtt gis det tilskudd til forsøksvirksomhet, forskning og avl i regi av avlsorganisasjoner og andre, samt til Animalia. Animalia er et av Norges ledende fag- og utviklingsmiljøer innen kjøtt- og eggproduksjon. Animalia arbeider med hele verdikjeden fra dyrevelferd og dyrehelse, via dyretransport og slaktning til skjæring, foredling og prosess.

Det ble brukt 104,1 mill. kroner til faglige tiltak på kjøtt, finansiert over omsetningsavgiften:

I kroner	2024	2023
Forsøksvirksomhet, forskning og avl	41 994 000	33 600 000
Bærekraft og kosthold	4 197 448	4 252 931
Kommunikasjon, IT og økonomi	8 455 678	6 231 970
Helsetjeneste felles (Husdyrfag)	442 889	1 674 210
Husdyrkontrollene	10 976 639	9 252 830
Helsetjenesten for sau	3 587 837	4 525 950
Helsetjenesten for svin	6 727 645	5 913 298
Helsetjenesten for storfe	1 873 214	2 034 484
Dyrevelferd transport/slakt	1 862 482	1 381 309
KOORIMP	1 033 416	1 076 765
Skjæring og analyse	7 199 199	8 714 355
Prosess og produkt	2 942 463	2 773 463
Mattrygghet	3 628 498	2 608 487
Klassifisering	7 050 549	6 932 862
FoU	1 795 043	1 276 084
Ekstra FoU	300 000	300 000
Overførte midler til Norsvin fra 2022 til 2023	0	691 525
Sum ¹⁾	104 067 000	93 240 525

¹⁾ Det er et avvik på to kroner mellom totalsum og underpostene for 2023 grunnet avrunding.

Støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avl var på til sammen 42,0 mill. kroner. Dette er midler som brukes utenom Animalia. Norsvin fikk 14,7 mill. kroner til ordinært avlsarbeid og 1,8 mill. kroner til omstillings- og utviklingsprosjekter, Norsk Sau og Geit fikk 3,9 mill. kroner, TYR fikk 5,2 mill. kroner til ordinært avlsarbeid og 0,9 mill. kroner til spesielle prosjekter, Geno fikk 3,0 mill. kroner, Norsk Duroc fikk 9,0 mill. kroner til ordinært avlsarbeid og 2,0 mill. kroner til omstillings- og utviklingsprosjekter, og Scanpig fikk 0,6 mill. kroner. I tillegg ble andre prosjekter støttet med midler i størrelsesorden 100 000–300 000 kroner.

Forsøksvirksomhet, forskning og avl har en økning i tildeling for 2024 på 8,4 mill. kroner. Økningen er fordelt over flere organisasjoner, men den største økningen gikk til Norsk Duroc som fikk økt totalbevilgning fra 5,4 mill. kroner i 2023 til 11,0 mill. kroner i 2024. Bevilgningsøkningen for 2024 som var knyttet til omstillings- og utviklingsprosjekter gjaldt omlegging til SPF (Spesifikk Patogen Fri).

**Det ble brukt
104,1 mill. kroner
til faglige tiltak på
kjøtt, finansiert
over omsetnings-
avgiften**

Omsetningsavgiften for storfe, svin og sau/lam har ifølge Animalia blant annet blitt brukt til følgende faglige tiltak:

- Videreutvikling og drift av dyrevelferdsprogrammene (DVP) har vært sentralt for alle helsetjenester.
- Første runde med obligatorisk etterutdanning av avtaleveterinærer med produksjonsspesifikke kurs er gjennomført.
- Helsetjenesten for svin har prioritert arbeidet med magesår hos svin i tillegg til videre arbeid med konvertering til SPF (Spesifikk Patogen Fri) besetninger. Helsetjenesten for storfe har prioritert arbeid med klauv- og kalvehelse, og Helsetjenesten for sau har prioritert arbeid med mastitt.
- Helsetjenestene har også i 2024 koordinert prosessen med innspill fra bransjen i forbindelse med ny dyrevelferdsmelding.
- Det er gjennomført 33 etiske regnskap for firbeinte dyr. Dette er systematiske gjennomganger av alle forhold som påvirker dyrevelferd i forbindelse med transport og slakting.
- Det har vært et år med mange krevende beredskapssaker, der særlig utbruddet av blåtungeviruset høsten 2024, men også ringorm hos storfe har preget arbeidet.
- Det ble lansert nytt responsivt design i Sauekontrollen slik at denne fortsatt kan brukes effektivt fra mobil etter at appen av tekniske grunner måtte fases ut. Endringen har fungert godt og det har kommet inn mer data tidligere enn før.
- Storfekjøttkontrollen har fullført overgangen til responsivt design og utvider samarbeidet med Mimiro.
- For Ingris var hovedprioriteringen i 2024 å fullføre moderniseringen av rapporter og program-modulen for slaktegrisproduksjon.
- Å redusere omfanget av skitne slaktedyrr har vært et av hovedfokusområdene i 2024, blant annet gjennom prosjektet «EyeAM» (digital transformasjon av kjøttkontrollen). I «EyeAM» er det i tillegg testet ut en automatisk og objektiv metode for bedømming av brysthinne- og lungebetennelse hos gris. Målsetningen er å videreutvikle utvidet sykdomsregistrering (USR) og skape en industriell modell for fremtidig forenkling og forbedring av kjøttkontrollen på slakteri.
- Klassifisering ved hjelp av lengdemåling ble innført for småfe fra 1. juli 2024.
- Animalias pilotanlegg for kjøttkjæring har blant annet bidratt med data til Nortura Totalmarkeds utbyttemodeller, prognoser og prissetting, og som kontroll og oppdatering av klassifiseringslikningene som er implementert i klassifiseringsutstyret i Norge. Pilotanlegget har også lansert Instagramkontoen «Kjøttkunnskap» som bidrar med kunnskap til næringen og andre interessenter.
- Arbeid med råvarekvalitet og særlig kvalitetsavvik i skinke har fortsatt i 2024 gjennom prosjektet «Bedre svin, mindre svinn».
- To bransjeseminarer om bruk av fryst/tint råvare ble avholdt som et tiltak for å bidra til uttak fra reguleringslagrene.
- Bransjeprosjektet om utfasing av disruptive gener på storfe er fulgt opp videre, spesielt oppfølging av produsenter i forbindelse med svar på gentester.
- Arbeidet med nye næringsstoffanalyser av alle kjøttslag ble fullført og er bl.a. brukt til oppdatering av Mattilsynets Matvaretabell.
- Andre utgave av Landbrukets Bærekraftskonferanse ble arrangert i samarbeid med Norsk landbruksrådgivning og Landkreditt.
- Animalia leder «International Meat Automation Congress» (iMAC). Dette gir et stort nettverk til nytte både for norske forskningsmiljø og for norske bedrifter.

De totale kostnadene for Animalias avdeling for kjøtt ble på 121,1 mill. kroner, mot 114,1 mill. kroner i 2023. Av disse ble 62,1 mill. kroner finansiert av omsetningsavgiften på kjøtt, mens 59,0 mill. kroner kom fra annen inntekt som forskningsprosjekter, oppdrag, kurs, omsetningsavgift på melk, salg av materiell med mer.

Opplysningsvirksomhet

Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) driver forbrukerrettet, merkenøytral opplysningsvirksomhet for hele kjøtt- og eggsektoren, og finansieres fra tre fond for omsetningsavgifter: kjøtt, egg og fjørfekjøtt. Opplysningsvirksomhet er et av tiltakene i markedsreguleringen. Matprat er OEKs hovedkanal.

I 2024 har OEK gjennomført rundt 15 rene kvantitative forbrukerundersøkelser, om forbrukernes forhold til kosthold, dyrevelferd, vaner, adferd og holdninger til kjøtt- og eggproduksjon. OEK har også et samarbeid med Norges Handelshøyskole for å få hjelp til å måle effekten av OEKs virksomhet og merkevaren Matprat.

OEK har laget materiale til fire større kampanjer, i tillegg til søkelys på middag og måltider, og gjenbruk av tidligere produserte oppskriftsfilmer. For å styrke tilstedeværelsen i den unge målgruppen og synliggjøre samarbeidet med Bocuse d'Or, lanserte OEK konseptet «Kokkens kveldsmat». Her ble flere unge kokketalenter fra konkurranseverden filmet mens de laget inspirerende retter basert på norske råvarer. Tilsvarende filmer ble laget for høstkampanjen der unge kokketalenter fremmet lam og storfe og «Kokkens jul» rettet mot den yngre målgruppen (18–34 år).

Matprat.no oppnådde ca. 71 millioner økter i 2024. Det er en økning på 17 prosent sammenlignet med 2023. OEK legger ned en solid og viktig jobb for å beholde den gode posisjonen Matprat har, men dette er ressurskrevende for OEK grunnet økt konkurranse i markedet.

Hovedsatsningen til OEK digitalt er matprat.no og i 2024 har OEK igjen prioritert forenkling høyt. Dette gjelder både design, funksjonalitet og navigasjon. OEK har endret toppmenyen og løftet frem etterspurte verktøy som «Hva har du i kjøleskapet?» og «Mål- og vekt kalkulatorer».

2024 startet med lansering av OEKs nye og forbedrede versjon av «Min Matprat», som er et område på matprat.no for innloggende brukere. I tillegg har OEK ferdigstilt og lansert en ny bransjeside med tilhørende tilgangskontroll av brukerne. OEK har også utarbeidet omverdenanalyse for teknologi og medier hver 14. dag.

Ung målgruppe var en strategisk satsing for 2024 og OEK prioriterte å jobbe med kommunikasjon mot unge voksne med egen økonomi og husholdning i alderen 18–25 år.

Konseptet «Matsmakeren» ble lansert, der unge voksne prøver seg på valgfrie Matprat-opskrifter og filmer matlagingen. Konseptet «Zingko Sau Ku Gris Kylling» ble produsert i 2024 og lansert i 2025. Konseptet skal gi unge voksne en introduksjon til norsk matproduksjon gjennom Oslo-jenta Zingko, som har liten kunnskap til norsk landbruk. Her ser vi hennes refleksjoner og læringsprosess om hvordan produksjonen av norsk kylling, svin, sau og storfe foregår.

OEK fortsatte med Matprat-podden i 2024. Podkasten publiseres hver andre uke og tar opp ulike temaer hver gang for å svare på søk, trender eller aktuelle temaer. Til sammen publiserte podkasten 27 nye episoder i løpet av året og hadde over 86 000 avspillinger i 2024. Dette er en økning på sju prosent fra 2023.

MatPrat-podden hadde 86 000 avspillinger i 2024, en økning på 7 prosent fra 2023.

I 2024 ble tiltak iverksatt for å håndtere overskuddet av storfe. Områdene grill (april–august), smak på høsten (uke 38–41) og jul (november–desember) inkluderte råvarer fra storfe, som kjøttdeig, kokekjøtt og helstekte fileter. Uttakene ble gjennomført på matprat.no, i tillegg til digitale og sosiale medier inklusiv annonsering.

I 2024 var råvare fra svin prioritert i perioden januar til august, knyttet opp mot ubalansen i markedet. Innholdsproduksjon og spesifikke uttak var særlig fokusert rundt grillsesongen (april – august). Videre ble kontinuitetsaktivitetene ukemeny og middagsinspirasjon brukt for å imøtekomme sesong- og forbrukerbehov gjennom perioden.

Som i 2023, har revideringsprosessen for de norske kostrådene hatt høy prioritet og krevd betydelige ressurser fra OEK. OEK har blant annet holdt innlegg på Helsedirektoratets rådslagsmøte og utarbeidet en rekke ernæringsfaglige innspill i de to offentlige høringsrundene.

OEK har dialog og samarbeid med de andre opplysningskontorene i landbruket. I 2024 har samarbeidet dreid seg om følgende to aktiviteter:

- I 2024 samarbeidet alle opplysningskontorene i landbruket og Stiftelsen Norsk Mat om kampanjen «Hjemmelaga». Hensikten med kampanjen er å løfte frem den norske bonden og den innsatsen de legger ned for å gi norske forbrukere råvarer av høy kvalitet.
- OEK, OFM og OBK står sammen om det heldigitale skoleverket Matopedia for mat- og helsefaget i grunnskolen. Matopedia er tilpasset læreplanen MHE01-02 og har helse, bærekraft og matsvinn som gjennomgående temaer. Som for forrige skoleår ble Matopedia også for skoleåret 2024/2025 tilbudt skolene som en gratis ressurs mot registrering. Ved utgangen av året hadde 1 866 skoler fått tilgang.
- Matopedias fremtid har vært oppe til diskusjon blant bidragsyterne gjennom året. Å revidere Matopedia på en helhetlig måte for å reflektere gjeldende kostråd, er et omfattende arbeid. I oktober 2024 vedtok OEKs bransjestyre å avslutte satsingen på Matopedia. Matopedia vil driftes som normalt ut skoleåret og avvikles i juni 2025.

Opplysningsvirksomhet i kjøttsektoren fordeler seg på følgende hovedposter:

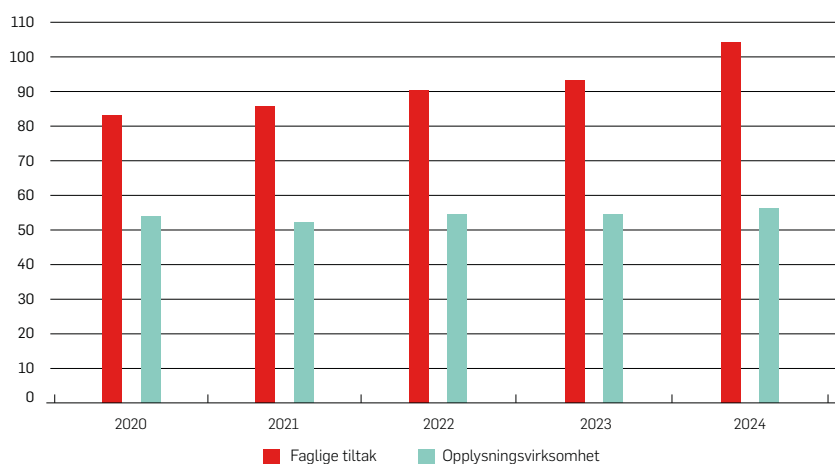
I kroner	2024	2023
Administrasjon/drift	25 884 525	24 276 220
Konseptutvikling/produksjon/marketing	19 547 615	19 438 208
Kommunikasjon/samfunnskontakt	4 695 948	3 845 695
Samfunnsaktør ¹⁾	2 976 218	3 935 586
Sum Opplysningskontoret for egg og kjøtt ²⁾	53 104 306	51 495 711
Stiftelsen Norsk Mat – Generisk markedsføring av økologisk mat	848 000	800 000
Stiftelsen Norsk Mat – Nyt Norge	2 280 000	2 280 000
Sum opplysningsvirksomhet kjøtt	56 232 306	54 575 711

¹⁾ Blant annet utredninger og FoU-prosjekter innen ernæring, bærekraft og dyrevelferd.

²⁾ Det er et avvik på 2 kroner mellom totalsum og underpostene for 2023 grunnet avrunding.

Bruk av midler til opplysningsvirksomhet og faglige tiltak for kjøtt i perioden 2020–2024:

Mill. kroner

Fjørfe

Foto: Synne Dreier Mørseth

**Salget av egg
økte med
1,8 prosent til
67 416 tonn
i 2024**

EGG

Markedssituasjonen

Det var betydelig underdekning av norske egg i 2024. I flere år har det vært overskudd på egg i Norge, og tiltak har vært satt i verk for å redusere produksjonen. Situasjonen endret seg i 2023, da var det mangel på egg i flere perioder og dette har fortsatt i 2024.

Salget varierte gjennom året med tydelige etterspørselstopper ved jul, påske og i mai og økte med 1,8 prosent til 67 416 tonn i 2024. Produksjonen gikk derimot ned med 3,7 prosent, og underdekningen ble dermed på 4 261 tonn. Dette behovet ble dekket med import.

I mai 2022 viste markedsregulators prognose et overskudd på ca. 2 900 tonn egg for 2022 før tiltak ble iverksatt. Omsetningsrådet vedtok et nytt tiltak som innebar et midlertidig opphold på ett år i eggproduksjonen for 13 eggprodusenter i 2022 og 2023. Tiltaket reduserte eggproduksjonen med nærmere 1 700 tonn. Da det utviklet seg til en underdekningssituasjon i 2023 ble det gjort flere tiltak for å få opp produksjonen raskere, blant annet forlenget innsettperiode. Det ble også inngått avtaler om nyetableringer, men det har vært en del forsinkelser med oppstarten.

Norskandelen av engrossalget av egg har historisk dekket 99–100 prosent, men i 2024 gikk denne ned til 95 prosent. I år med underdekning øker importen slik at markedet kommer i balanse. Det var en spesiell situasjon i 2023 og i 2024 med underdekning av norske egg, og samtidig var det historisk høye priser på egg internasjonalt. Landbruksdirektoratet satte ned tollavgiftsatsen på skallegg og heleggmasse begge disse årene for å legge til rette for import. Dette ble gjort for at norske egg i størst mulig grad skulle gå til konsummarkedet, og import skulle bidra til å dekke behovet for eggprodukter. Noe av skalleggimporten gikk også til norske dagligvarebutikker. I store deler av 2023 og 2024 lå prisene på skallegg og eggprodukter i EU over norsk pris, og i disse periodene har tollavgiftsatsen vært satt til null.

Det ble også gjennomført avsetningstiltak som skillevirksomhet (skille av eggehvite og -plomme) og salg av egg til spesialmarkeder gjennom 2024.

Egg er underlagt volummodellen, der markedsregulator fastsetter planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) for et halvår om gangen. For første halvår 2024 ble PGE satt til kr 25,40 per kg, opp med 40 øre per kg fra andre halvår 2023. I andre halvår økte PGE med ytterligere 2,50 kroner til kr 27,90 per kg.

Produksjon, import og eksport

Eggpakkeriene mottok 63 176 tonn egg, som er en nedgang på 3 prosent fra 2023. Engrossalget var på 67 416 tonn, mot 66 210 tonn året før, det vil si en økning på 1,8 prosent. Underskuddet mellom leveranser til eggpakkeriene og engrossalg ble dekket av import. Internasjonalt avtalte kvoter for import ble ikke benyttet. I tillegg kommer direktesalget av egg, som i 2023 utgjorde 9 100 tonn (tall for 2024 vil først foreligge mot slutten av 2025).

Importen i 2024 skilte seg markant ut, og skyldes underdekningen av egg. Størstedelen var import av ferske skallegg, som utgjorde 4 103 tonn i 2024. I 2024 økte også importen av helegg uten skall, fersk eller konserverte. Dette kan for eksempel være heleggmasse, omelettmiks eller kokte egg i lake. Eksporten var på 354 tonn, en økning fra 292 tonn i 2023.

Omsetningsavgiften

Det ble betalt inn 65,7 mill. kroner i omsetningsavgift på egg, med en sats på kr 0,90 per kg i 2024. I tillegg ble det inntektsført renter med 0,97 mill. kroner og standardisert erstatning på 1,4 mill. kroner. Det ble brukt 38,3 mill. kroner på avsetningstiltak, inkludert administrasjonskostnadene og produksjonsregulerende tiltak, og 6,2 mill. kroner til faglige tiltak, inkludert delfinansiering for byggingen av forsøkshuset for fjørfe ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU). Til opplysningsvirksomhet på egg ble det brukt 13,8 mill. kroner. Fondet for omsetningsavgift for egg var per 1. januar 2024 på 25,5 mill. kroner og per 31. desember 2024 på 31,6 mill. kroner.

Avsetningstiltak og produksjonsregulerende tiltak

Året sett under ett var det en stor underdekning på 4 261 tonn for å oppnå balanse mellom tilførsel og etterspørsel. Midlertidig opphold i eggproduksjonen utgjorde en stor andel av reduksjonen av eggproduksjonen med nærmere 1 700 tonn egg i løpet av slutten av 2022, hele 2023 og de første månedene av 2024. Redusert verpeperiode ble ikke benyttet i 2024.

Det ble lagt lite egg på reguleringslager gjennom året. Ved inngangen av året var reguleringslageret på 132 tonn, mens det ved utgangen av året var på 241 tonn. Kostnadene ved avsetningstiltak kom på 38,3 mill. kroner, en reduksjon fra året før da avsetningstiltakene endte på 44,3 mill. kroner.

Det største avsetningstiltaket målt i kroner, var priskompensasjon for eggehvite. Dette ble gitt for om lag 1 849 tonn eggehvite, en liten reduksjon fra rundt 1 941 tonn i 2023. Til spesialmarkeder ble det levert 533 tonn skallegg med prisnedskrivning fra omsetningsavgiften, en liten økning fra 501 tonn i 2023.

**Det ble betalt inn
65,7 mill. kroner
i omsetningsavgift
på egg.**

Fordeling av midler på avsetningstiltak i eggsektoren i 2023 og 2024:

I kroner	2024	2023
Kjølelagring	652 783	302 791
Kjøle-/fryselagring eggprodukter	169 770	113 031
Spesialmarkeder / skip i utenriksfart	1 599 732	1 504 060
Skillevirksomhet	29 375 711	27 089 774
Prisgevinst egg og eggprodukter	-33 348	-218 847
Renter av kapitalutlegg	35 603	313 584
Midlertidig opphold av eggproduksjonen	0	9 494 400
Markedsregulators administrasjonskostnader	6 509 783	5 735 698
Sum avsetningstiltak egg	38 310 034	44 334 491

Bruk av midler fra omsetningsavgiften til avsetningstiltak for eggsektoren i perioden 2020–2024:

Mill. kroner

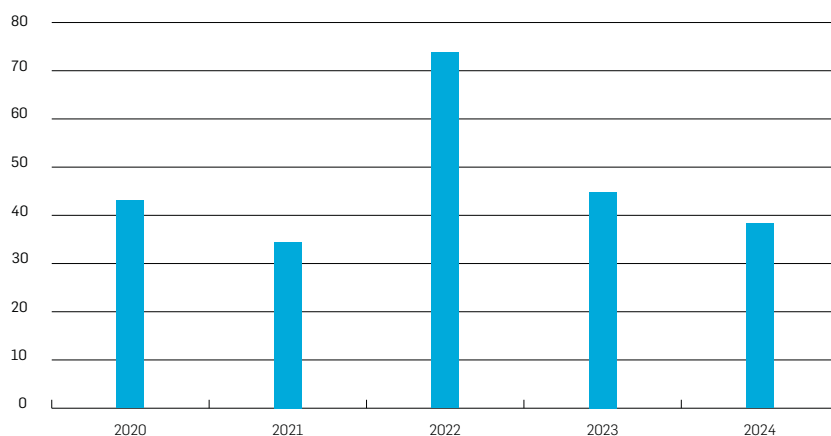

Foto: Landbruksdirektoratet

**Produksjonen
av fjørfekjøtt
endte på totalt
120 500 tonn,
en økning på
3 prosent fra
året før.**

FJØRFEKJØTT

Markedssituasjonen

Etter at markedsreguleringen for fjørfekjøtt ble avvirket i 2007, blir det krevd inn omsetningsavgift kun for finansiering av faglige tiltak og opplysningsvirksomhet.

Produksjonen av fjørfekjøtt endte på totalt ca. 120 500 tonn i 2024. Dette er en økning på nærmere tre prosent fra året før. Produksjonen har i stort økt jevnt de siste årene. Markedet for hvitt kjøtt er stadig i vekst, og anses å være et magert, sunt og et relativt rimelig alternativ til mye annet kjøtt. Produksjonen av slaktekylling har relativt kort syklus og kan derfor respondere raskt på endringer i etterspørselen.

Totalt ble det slaktet 110 791 tonn kylling, som utgjorde 92 prosent av alt fjørfeslakt. Kalkun er det nest største fjørfeproduktet i Norge, og i 2024 ble det produsert 8 367 tonn kalkun. Dette var en tilbakegang på fire prosent fra året før. I tillegg produseres det små mengder av annet fjørfe (høns, and, haner og gås).

Eksporten økte med 45 prosent til 1 952 tonn i 2024. Eksporttallene ser større ut enn de i realiteten er, med hensyn til ordinær eksport, da utførsel under ordningen utenlands bearbeiding (UB) inngår i tallene. Dette kjøttet blir gjeninnført som import av bearbeidede produkter som nuggets, burgere og kyllingvinger med mer.

Omsetningsavgiften

I 2024 ble det innbetalt om lag 33,4 mill. kroner i omsetningsavgift. Renteinntektene utgjorde om lag 1,1 mill. kroner. Omsetningsavgiften for fjørfekjøtt var på kr 0,28 per kg. Det ble brukt 12,6 mill. kroner til faglige tiltak, og delfinansiering av forsøks- huset for fjørfe ved NMBU. Til opplysningsvirksomhet ble det brukt 18,6 mill. kroner. Fondet for omsetningsavgift for fjørfe var per 1. januar 2024 på 33,0 mill. kroner, og per 31. desember 2024 på 35,7 mill. kroner.

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Faglige tiltak

Animalia driver faglig opplysningsvirksomhet overfor produsenter og bransjen som helhet med midler fra bl.a. fondet for fjørfe og fondet for egg. Til faglige tiltak på egg og fjørfekjøtt ble det i 2024 brukt 18,8 mill. kroner. Av denne summen gikk 3,7 mill. kroner til delfinansiering av forsøkshuset for fjørfe ved NMBU. Kostnadene for 2024 ble fordelt med 6,2 mill. kroner til egg og 12,6 mill. kroner til fjørfekjøtt.

For Animalia tok arbeidet med dyrevelferdsspørsmål mye ressurser også i 2024, blant annet på grunn av oppfølging av prosessen med dyrevelferdsmeldingen.

I mer detalj har Animalia:

- Det er utviklet et nytt digitalt system felles for alle dyrevelferdsprogrammene for fjørfe; Velferdsportal Fjørfe, for dokumentasjon og rapportering av veterinærbesøk.
- gjennomført fem etiske regnskap ved fjørfeslakteriene og seks ved slaktekyllingrugeriene.
- avholdt båndkontrollkurs for fjørfeslakterier, dyrevelferdskurs ved fjørfeslakterier, hygienekurs ved fjørfeslakterier og kurs for dyretransportører fjørfe.
- gjennomført kalibreringsbesøk med kurs/prøve for tråputeskåring ved alle slakterier.
- avholdt kurs for rugeeggprodusenter og oppaler og kurs om plukking av slaktekylling og kalkun.
- gjennomført prosjektet Velferdshøna og prosjektet Foreldrevelferd.
- startet prosjektet Oppalshøna.
- holdt kurs for plukking av verpehøner og gassavliving i hus.
- gjort nye næringsstoffanalyser av egg blant annet til Matvaretabellen.

Opplysningsvirksomhet

Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) driver forbrukerrettet, merkenøytral opplysningsvirksomhet for hele kjøtt- og eggsektoren gjennom portalen Matprat, og finansieres fra tre fond for omsetningsavgifter for kjøtt, egg og fjørfekjøtt. Det vises til kapittelet for kjøtt for flere detaljer om OEKs arbeid.

Sesongbasert innhold har vist seg å være spesielt viktig for egg. I 2024 valgte OEK å være til stede med egg i deres digitale og sosiale kanaler gjennom hele året for å kontinuerlig treffe på sesonger og forbrukerbehov. Tiltakene inkluderte ukemenyer, betalt søk, innhold på ernæring og bærekraft inkludert matsvinn, samt mat- og merkedager. Prioriterte aktiviteter var påske, festmåneden mai, sommer, skolestart, høst, ung og jul, hvor egg ble profilert som en anvendelig råvare og med en sunnhet- og helseinngang.

Kylling er en sentral råvare med fast plass i ukemenyene fra Matprat, som er et viktig tiltak for å oppnå trafikkmålene for råvarene og synliggjøre råvarene som en del av et sunt og bærekraftig kosthold. I 2024 ble konseptet «Zingko Sau Ku Gris Kylling» produsert, som blant annet viser Oslo-jenta Zingko sine refleksjoner og læringsprosess om hvordan produksjonen av norsk kylling foregår.

I tillegg til midler til OEK mottar Stiftelsen Norsk Mat midler til opplysningsvirksomhet, for generisk markedsføring av økologisk mat og jordbruk og til det generiske opprinnelsesmerket for norsk mat, Nyt Norge. Tildelingen i 2024 var på samme nivå som året før for Nyt Norge og en økning for økologisk mat.

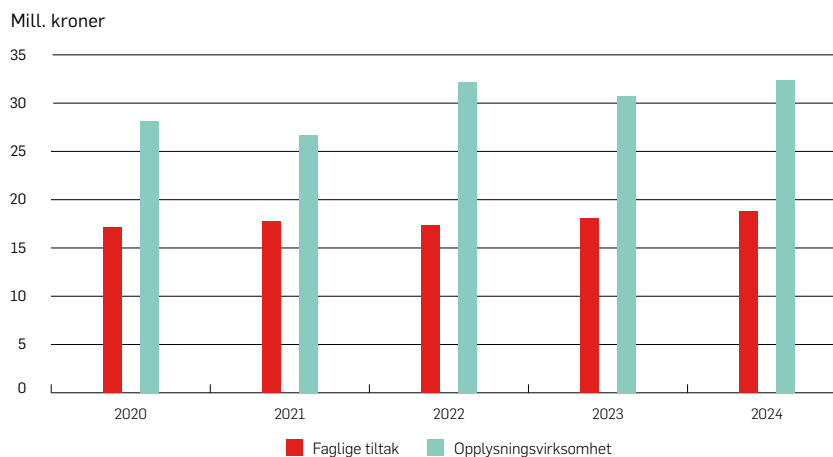
Kostnadene for 2024 ble fordelt med 6,2 mill. kroner til egg og 12,6 mill. kroner til fjørfe-kjøtt.

Kostnader til opplysningsvirksomhet i eggsektoren i 2023 og 2024:

I kroner	2024	2023
Administrasjon/drift	6 556 589	5 986 563
Konseptutvikling, produksjon og marketing	5 088 027	4 780 557
Kommunikasjon og samfunnskontakt	1 020 001	949 198
Samfunnsaktør	768 952	979 738
Sum Opplysningskontoret for egg og kjøtt	13 433 570	12 696 056
Stiftelsen Norsk Mat, generisk markedsføring av økologisk mat	106 000	100 000
Stiftelsen Norsk Mat, Nyt Norge	285 000	285 000
Sum	13 824 570	13 081 056

Kostnader til opplysningsvirksomhet i fjørfekjøttsektoren i 2023 og 2024:

I kroner	2024	2023
Administrasjon/drift	8 743 493	8 013 510
Konseptutvikling, produksjon og marketing	6 853 834	6 269 362
Kommunikasjon/samfunnskontakt	1 276 402	1 270 893
Samfunnsaktør	1 061 037	1 438 060
Sum Opplysningskontoret for egg og kjøtt	17 934 765	16 991 822
Stiftelsen Norsk Mat, generisk markedsføring av økologisk mat	185 500	175 000
Stiftelsen Norsk Mat, Nyt Norge	498 750	498 750
Sum	18 619 015	17 665 572

Bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i egg- og fjørfesektoren i perioden 2020–2024:**Bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak for egg og fjørfe i perioden 2023–2024:**

I kroner	2024	2023
Egg	6 201 333	5 963 333
Fjørfe	12 622 000	12 098 000

Hagebruks- produkter og poteter

Foto: Landbruksdirektoratet

MARKEDSSITUASJONEN

Ekstremvær i 2023 gjorde at det ved inngangen til 2024 var betydelig mindre poteter og grønnsaker på lager enn året før, dette gjaldt både poteter og de aller fleste lagringsgrønnsakene. Ved årets slutt var det derimot igjen en stabil tilgang på norske produkter.

Potetsesongen 2024

Det utarbeides hvert år en avlingsprognose for poteter basert på graveprøver hos representative potetprodusenter i uke 35. I 2024 viste prøvene at det på landsbasis kunne forventes en potetavling som var 14 prosent høyere enn i 2023 og 25 prosent høyere enn gjennomsnittet for årene 2002–2023.

Etter at potetene er høstet registreres lagerbeholdningene. I 2024 ble lagertellingene, etter ønske fra aktørene i bransjen, flyttet fra 1. november til 15. november. Ved tellingen 15. november ble det registrert totalt 155 493 tonn klasse 1 på lager, mot 129 530 tonn 1. november 2023 og 176 203 tonn 1. november 2022. Ved dette tidspunktet var det med andre ord 20 prosent mer på lager enn i 2023, og 12 prosent mindre enn i 2022. Dette er totaltall der både poteter til ordinært konsum og til industriell bearbeiding inngår.

Det er bare adgang til å iverksette regulerings tiltak for poteter til ordinært konsum. Kvantumet poteter til ordinært konsum ved tellingen 15. november lå vel 23 prosent over nivået 1. november 2023, og 10 prosent under nivået 1. november 2022. Det er Grøntprodusentenes Samarbeidsråd (GPS) som gjør en vurdering av behovet for å iverksette avsetningstiltak for konsumpoteter på basis av resultatet av beholdningsregistreringen av konsumpoteter. I 2024 vurderte GPS at det ikke var behov for å iverksette avsetningstiltak for konsumpoteter da en forventet at det ville bli behov i markedet for hele volumet som var på lager.

Fruktsesongen 2024

Det var en god fruktsesong i 2024 med en totalmengde på cirka 12 100 tonn klasse 1, men det var likevel omtrent 1 600 tonn mindre enn i rekordåret 2023. Årsaken til nedgangen var i hovedsak at en større mengde epler på Østlandet ble skadet av hagl.

Totalavlingen av epler klasse 1 endte på 9 500 tonn, nesten 17 prosent høyere enn gjennomsnittet de siste ti år. Av disse ble 1 332 tonn epler kl. 1 reguleringslagret. 712 tonn klasse 1 ble levert til fabrikk i 2024, hvorav 205 tonn ble høstet i 2023, men levert til fabrikk i 2024. Tilsvarende tall for 2023 var 2 456 tonn epler på reguleringslager og 1 513 tonn regulert til fabrikk.

Det var også en god sesong for pærer, plommer og moreller. Pæreavlingen, nå med Celina som hovedsort, endte på 518 tonn. Dette er nesten en dobling sammenlignet med gjennomsnittet de siste ti år. Plommeavlingen endte på 1 493 tonn, omtrent likt som gjennomsnittet siste ti år, mens morellavlingen endte 13 prosent over siste ti års gjennomsnitt.

Målprisuttak for poteter, frukt og grønnsaker

I jordbruksavtalen for 2023–2024 ble det avtalt målpriser for tolv kulturer (matpoteter, epler og ti grønnsaksslag). Landbruksdirektoratets statistikk viser at produsentene oppnådde målpris for de fleste målprisvarene, med unntak av purre, blomkål, isbergsalat og epler. Landbruksdirektoratet har også beregnet verdien av prisuttaket i markedet. Beregningene viser at poteter oppnådde priser som gav nesten 56,6 mill. kroner høyere inntekter enn det målprisen la opp til. Samlet for grønnsaker og frukt var verdien av produksjonen 23,8 mill. kroner høyere enn hva målprisene la opp til, og for grønnsakene alene 40,3 mill. kroner høyere.

I andre halvår 2024 (først halvdel av avtaleåret 2024–2025) oppnådde produsentene målpris for ti av tolv produkter. Purre og epler oppnådde ikke målpris. For poteter ga prisoppnåelsen en inntekt som lå 30,3 mill. kroner høyere enn det målprisen la opp til. Samlet for grønnsaker og frukt var verdien av produksjonen 34,6 mill. kroner mer enn hva målprisen legger opp til, og for grønnsakene alene 40,8 mill. kroner høyere.

OMSETNINGSavgiften

Midlene til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid i hagebrukssektoren blir i sin helhet bevilget over jordbruksavtalen. For 2024 ble det bevilget 40,4 mill. kroner på underposten avsetningstiltak i hagebrukssektoren. Det fremgår i Jordbruksavtalen for 2023–2024 at 1,5 mill. av bevilgningen skulle brukes til en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter i regi av Norges Birøkerlag.

Til faglige tiltak og opplysningsarbeid ble fondet for omsetningsavgift hagebruk belastet med 34,2 mill. kroner. Det ble gjennom året brukt vel 3,4 mill. kroner til avsetningstiltak i epler og til administrasjon av avsetningstiltak i epler og konsumpoteter. Fondet for omsetningsavgift hagebruk ble belastet med cirka 1,1 mill. kroner til Omsetningsrådets administrasjon og drift.

Inkludert rente for 2024 på 1,4 mill. kroner, var fondet ved årets slutt på 23,4 mill. kroner, mot 20,4 mill. kroner året før.

Foto: Landbruksdirektoratet

AVSETNINGSTILTAK

GPS administrerer avsetningstiltakene på grøntområdet. I 2024 vedtok Landbruksdirektoratet, i tråd med delegert myndighet fra Omsetningsrådet, at inntil 3 000 tonn epler kunne reguleringslagres. Resultatet ble en kostnad på drøyt 1,6 mill. kroner til reguleringslagring av 1 332 tonn epler. I 2024 ble det gjennomført fabrikklevering av 712 tonn epler kl. 1. Nesten 507 tonn av eplene ble høstet i 2024, mens 205 tonn ble høstet i 2023, men regulert til fabrikk i mars 2024. Tilskuddet til fabrikklevering utgjorde snaut 1,2 mill. kroner. Det ble ikke gjennomført reguleringstiltak for potet.

Utgifter til avsetningstiltak på grøntområdet i 2023 og 2024:

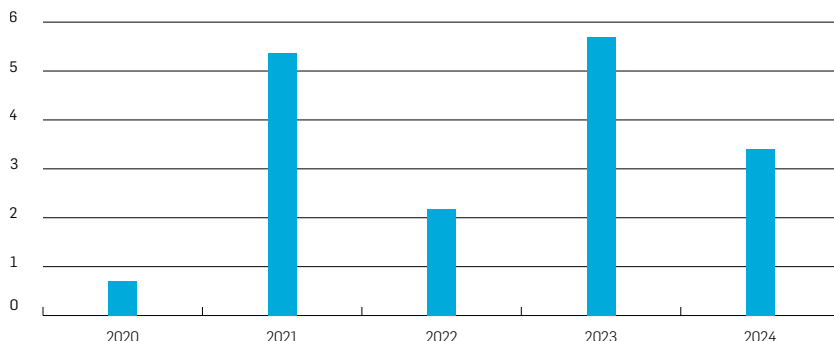
I kroner	2024	2023
Reguleringslagring av epler	1 621 200	2 607 500
Fabrikklevering av epler	1 159 863	2 488 462
Administrasjon	663 502	644 000
Sum	3 444 565	5 739 962

**1 332 tonn epler
klasse 1 ble
reguleringslagret
i 2024.**

Bruk av midler fra omsetningsavgiften til avsetningstiltak for hagebruksprodukter de fem siste årene:

Mill. kroner

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET**Faglige tiltak**

Til faglige tiltak på grøntområdet ble det utbetalt i underkant av 1,9 mill. kroner for tiltak utført i 2024.

Fordelingen av midler til faglige tiltak i hagebrukssektoren:

I kroner	2024
GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS)	1 000 000
Fruktlagerinspektøren	664 953
Fagforum Potet	200 000
Sum	1 864 953

GPS gjennomførte, etter samme opplegg som tidligere år, produsentrettet rådgiving for å bedre markedstilpasningen for hagebruksproduktene og å bedre produktkvaliteten. GPS gjennomfører også de ukentlige prismøtene og utarbeidelsen av ukentlige markedsmeldinger. Virksomheten er delvis finansiert som faglig tiltak.

Fruktlagerinspektøren er ansatt i GPS. Stillingen utgjør et halvt årsverk og er i sin helhet finansiert som faglig tiltak. Inspektøren driver rådgiving overfor fruktlagrene for å fremme kvalitet og produksjonstilpasning. Han koordinerer også arbeidet med markedsbalanseringstiltak, utarbeider prognoser, og deltar på møter i produsentlag.

Fagforum Potet (FFP) har som mål å øke ressursutnyttelsen innen forskning, utvikling og rådgiving, og økt verdiskaping for norske poteter. FFP er et samarbeidsprosjekt mellom Norsk institutt for bioøkonomi, Norsk Landbruksrådgiving og store deler av potetbransjen. I 2024 fortsatte Fagforum Potet arbeidet med rekruttering til potetsektoren, samt videreutvikling av nettstedet www.potet.no. I tillegg avholdt FFP bransjemøte hvor blant annet prosjekresultater, bærekraft, planteskadegjørere og plantevernmidler var tema. FFP deltok også i organisering og gjennomføring av den europeiske potetkonferansen EAPR 2024 i Oslo; en konferanse med ca. 300 deltakere fra hele verden.

Opplysningsvirksomhet i hagebrukssektoren

Det ble bevilget i overkant av 30,9 mill. kroner i tilskudd til opplysningsvirksomhet gjennom midler fra fondet for omsetningsavgift hagebruk i 2024. Tilskuddene ble gitt til Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG), samt til opplysningsvirksomhet i regi av Stiftelsen Norsk Mat.

Fordeling av midler til opplysningsvirksomhet i hagebrukssektoren:

I kroner	2024	2023
Opplysningskontoret for frukt og grønt	28 919 833	25 919 403
Stiftelsen Norsk Mat, markedsføring av Nyt Norge	1 425 000	1 425 000
Stiftelsen Norsk Mat, økologisk informasjonsvirksomhet	530 000	500 000
Sum	30 874 833	27 844 403

Opplysningskontoret for frukt og grønt er en merkenøytral stiftelse som skal bidra til å stimulere til økt totalforbruk av frisk frukt, friske bær og grønnsaker i Norge. OFG finansieres via en kollektivt dekt omsetningsavgift på hagebruksprodukter som bevilges over Jordbruksavtalen. I tillegg mottar OFG midler fra Helsedirektoratet som finansierer Skolefruktordningen.

OFG sin visjon er at frukt og grønt skal være naturlig til alle måltider. OFG skal være en aktiv part for at nasjonale målsettinger for grøntsektoren og for helsesektoren skal nås. Ambisjonen er fem om dagen for hele befolkningen. OFG har også et fokus på norske varer, spesielt i norsk sesong. I tillegg skal OFG arbeide for å sikre potetens posisjon som en del av et balansert norsk kosthold.

OFG drifter nettsiden Frukt.no som bidrar med inspirasjon og oppskrifter. Nettsiden inneholder også temasider om frukt, bær og grønnsaker, norske råvarer i sesong og informasjon om hvordan forbrukerne kan redusere matsvinn. Frukt.no inneholder også statistikk om omsetning og forbruk av frukt, bær og grønnsaker. I tillegg er OFG til stedet på Facebook, Instagram og TikTok.

OFG har gjennom året gjennomført en rekke aktiviteter og prosjekter både i egen regi og i samarbeid med aktører som Stiftelsen Norsk Mat og de andre opplysningskontorene i landbruket. For mer informasjon om OFG sine aktiviteter vises det til deres årsrapport for 2024.

30,9 mill.

30,9 mill. kroner ble bevilget til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet hagebruk i 2024.

Hovedposter for bruk av omsetningsavgiftsmidler i OFGs regnskap for de to siste årene:

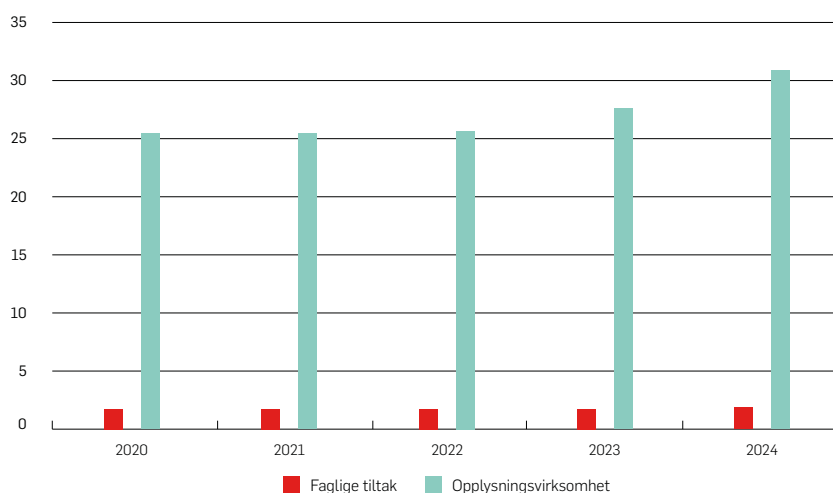
I kroner	2024	2023
Administrasjon	11 039 466	10 709 199
Langsiktige holdningskampanjer	1 048 069	891 699
Forbrukerkommunikasjon	10 952 751	9 664 725
Markedsundersøkelser	1 232 488	1 227 235
Presseaktiviteter	2 647 701	2 302 336
Samarbeidsprosjekter	595 919	447 965
Videreutvikling av web m.m.	1 403 439	676 244
Netto kostnader	28 919 833	25 919 403

Stiftelsen Norsk Mat har ansvar for forbrukerrettet informasjonsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk. Dette finansieres av omsetningsavgiften, samt midler avsatt over jordbruksavtalen. I 2024 ble det utbetalt totalt 2,65 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til dette formålet, og fondet for omsetningsavgift hagebruk bidro med 0,5 mill. kroner til aktiviteten.

Stiftelsen Norsk Mat driver også det generiske opprinnelsesmerket for norsk mat, Nyt Norge. Merkeordningen skal gjøre det enkelt for forbrukerne å velge norske matvarer i butikken. Markedsføringen av Nyt Norge finansieres blant annet via omsetningsavgiftsmidler. I 2024 utgjorde dette totalt 7,1 mill. kroner, og fondet for omsetningsavgift hagebruk bidro med 1,4 mill. kroner til aktiviteten.

Bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for hagebruk 2020–2024:

Mill. kroner

Opplysningsvirksomhet for honning

I Jordbruksavtalen for 2023–2024 ble det satt av 1,5 mill. kroner til en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter. Midlene var øremerket Norges Birøkerlag.

Norges Birøkerlag har inngått en samarbeidsavtale med Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) om generisk markedsføring av honning gjennom OEKs nettside Matprat.no.

I 2024 har Birøkerlaget, i henhold til inngått avtale, kjøpt tjenester av OEK. Birøkerlaget har benyttet hele den bevilgede rammen til opplysningsordningen.

Foto: Daniela Parkinson, Unsplash

I 2024 ble det satt av 1,5 mill. kroner til en opplysningsordning for honning.

Korn

Foto: Dan Aarnild, NIBIO

**Kornmottakene
tok imot
864 900 tonn
salgskorn
inkludert oljefrø,
erter og åker-
bønner fra inn-
høstingen i 2023.**

MARKEDSSITUASJONEN

Kornåret er definert til å vare fra og med 1. juli til og med 30. juni påfølgende år. I en oppsummering av kalenderåret 2024 er det innhøstingen i kornåret 2023/2024 som er den sist avsluttede sesongen. Regnskapet tar for seg de inntekter og kostnader som fant sted i kalenderåret 2024, slik at kornåret 2024/2025 også blir omtalt.

Kornmottakene tok imot 864 900 tonn salgskorn inkludert oljefrø, erter og åkerbønner fra innhøstingen i 2023. Hvete utgjorde 178 700 tonn, derav 56 500 tonn mathvete tilsvarende 32 prosent, inklusive spelt.

Sesongen 2023 var preget av forsommertørke i mai og juni avløst av mye nedbør fra starten av august, med bl.a. ekstremværet Hans, og utover høsten. Salgsavlingen var 38 prosent lavere enn i 2022/2023 og 25 prosent lavere enn femårssnittet. Kun tørkesommeren 2018 ga en lavere produksjon de siste 10 årene. Hveteavlingen var ca. 121 000 tonn under snittet de siste fem årene, og matkornandelen kun 32 prosent.

Tabellen under viser klassefordeling av matkorn for kornåret 23/24:

	Kvantum (tonn)	Fordeling (%)
Klasse 1	5 100	9
Klasse 2	6 900	12
Klasse 3	6 000	11
Klasse 4	37 600	68
Sum	55 600	100

Høsten 2023 ble det også frigitt 25 800 tonn mathvete klasse 1 før avtalt bindingstid, som var overlagret fra kornåret 2022/2023.

Som vanlig var det kun små avvik mellom målpris og noteringspris for kornåret 2023/2024, se tabell under:

I øre per kg	Målpris	Oppnådd noteringspris	Avvik
Mathvete	480	480	0
Matrug	421	420	-1
Bygg	395	396	1
Havre	382	383	1

Prognosen for 2024-avlingen per 8. mai 2025 tilsier et salgskvantum, inklusive erter, oljefrø og åkerbønner, på 1 204 500 tonn. Av dette er 228 300 tonn hvete, derav 70 400 tonn eller 31 prosent matkorn. Prognosen er 101 prosent av snittet av tilgangen de siste 5 år.

Det blir benyttet avsetningstiltak i kornåret 2024/2025. Det omfatter overlagring av førkorn tilsvarende 7 100 tonn bygg og 6 500 tonn havre. Kostnadene for disse tiltakene vil kostnadsføres i 2025.

OMSETNINGSavgiften

Omsetningsavgiften ble fastsatt til kr 0,03 per kg korn og oljefrø for perioden 1. juli 2023 til 30. juni 2024, og til kr 0,01 per kg for perioden 1. juli 2024 til 30. juni 2025. Satsene lå innenfor rammene for maksimalsatsene, som var kr 0,06 per kg for 2023/2024-sesongen og kr 0,04 per kg for 2024/2025-sesongen.

For kornåret 2023/2024 ble det innbetalt 26,0 mill. kroner i omsetningsavgift på korn og oljefrø. I kalenderåret 2024 er det innbetalt 16,8 mill. kroner. Saldo for fondet per 1. januar 2024 var på 22,3 mill. kroner. Fondet ble godskrevet med 1,1 mill. kroner i renter for 2024. Fondet for omsetningsavgift på korn var ved årets slutt på 29,3 mill. kroner.

AVSETNINGSTILTAK

Det ble ikke gjennomført avsetningstiltak for avlingen fra høsten 2023.

Utgifter til avsetningstiltak i kornsektoren i 2024 sammenlignet med 2023 framgår av følgende tabell:

I kroner	2024	2023
Overlagring	0	22 013 800
Prisgevinst overlagring	0	-2 290 000
Nedskrivning til førkorn	0	26 797 100
Administrasjon	5 424 658	5 411 000
Sum	5 424 658	51 931 900

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Opplysningskontoret for brød og korn ble avviklet 31. desember 2020. Korn-, mølle- og bakerbransjen er enige om en videreføring av generisk opplysningsvirksomhet for brød og korn gjennom tjenestekjøp. Virksomheten er finansiert med midler fra fondet for omsetningsavgift på korn og midler fra mølle- og bakerbransjen. Samlet bidrag fra bransjen i 2024 var på 2,4 mill. kroner. Over fondet for omsetningsavgift på korn ble det bevilget 2,4 mill. kroner.

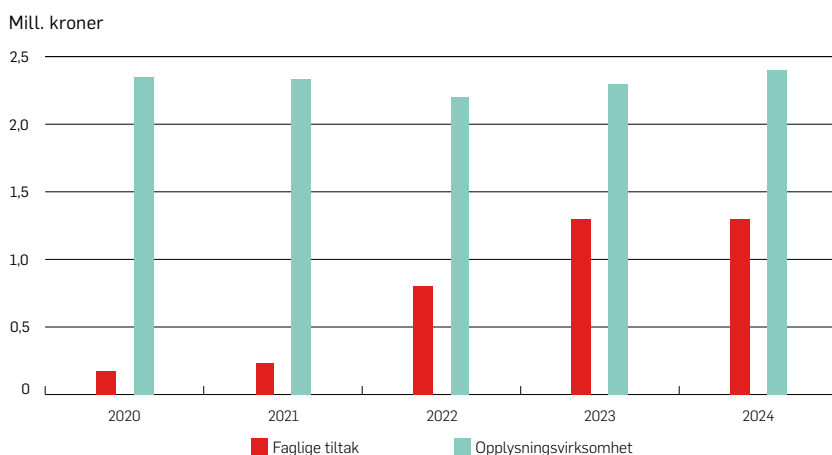
Det ble anvendt i alt 2,65 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk markedsføring av økologisk mat, hvorav fondet for omsetningsavgift på korn bidro med 79 500 kroner. Videre ble det anvendt totalt 7,1 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. Fondet for omsetningsavgift på korn bidro med 213 750 kroner til aktiviteten.

I tillegg bidrog fondet for omsetningsavgift korn til faglige tiltak gjennom prosjektene Partnerskap for norsk matkorn og planteproteiner, Prohøst og Økt og markedsrettet produksjon av belgvekster med hhv. 865 000 kroner, 50 000 kroner og 50 000 kroner.

Opplysningsvirksomhet i kornsektoren de to siste årene:

I kroner	2024	2023
Opplysningsvirksomhet for brød og korn	2 400 000	2 297 000
Norsk Mat, nasjonal merkeordning, «Nyt Norge»	213 750	213 750
Norsk Mat, generisk markedsføring av økologisk mat	79 500	75 000
Sum	2 693 250	2 585 750

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i kornsektoren 2020–2024:

OMSETNINGSLOVEN OG
MARKEDSBALANSERING

OMSETNINGSRÅDETS
NØKKELTALL 2024

MARKEDSUTVIKLING
OG TILTAK

REGNSKAP FOR
OMSETNINGSavgiftene

Regnskap for omsetningsavgiftene

Foto: Landbruksdirektoratet

Resultatregnskap 2024

Mottatte omsetningsavgifter, overprod.avgift og bevilgninger (hele tusen kroner)	Spesifikasjon i noter	2024	2023
Mottatt omsetningsavgift	1	817 450	668 815
Mottatt overproduksjonsavgift	1	-423	27 445
Andre inntekter	1	43 919	48 135
Sum inntekter		860 946	744 396
Avsetningstiltak og adm.kostnader markedsregulator	1	457 924	420 989
Faglige tiltak	1	138 520	126 324
Opplysningsarbeid	1	144 641	135 400
Opplysningsarbeid økologisk markedsføring	1	2 650	2 500
Opplysningsarbeid Nyt Norge	1	7 125	7 125
Statlig oppkjøp av melkekvoter	2	854	56
Tap på fordringer	1	53	57
Sum bevilgninger		751 766	692 450
Disponible omsetningsavgiftsmidler		109 180	51 946
Administrasjons- og andre kostnader	3	28 408	28 017
Finansinntekter	1	23 015	16 507
Sum andre poster		-5 393	-11 509
Årsresultat		103 787	40 436

Balanse per 31.12.2024 (i tusen kroner)

Eiendeler	Spesifikasjon i noter	2024	2023
Finansielle anleggsmidler			
Driftskredittlån	4	240 000	220 000
Omløpsmidler			
Kundefordringer og påløpt inntekt	5	132 916	153 944
Forskuttede midler	6	1 211	17 669
Andre fordringer			
Til gode mva	2	279	55
Bankinnskudd		346 123	207 521
Sum eiendeler		720 528	599 189
Fondskapital og gjeld			
Fondskapital			
Fondskapital	1	580 308	476 521
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld og påløpte kostnader	7	122 747	15 459
Annen kortsiktig gjeld	7	13 690	13 725
Bevilgede, ikke utbetalte midler	8	3 784	93 483
Sum fondskapital og gjeld		720 528	599 189

23. mai 2025

BJØRG TØRRESDAL

THEA SUSANNE SKAUG

BJØRN GIMMING

TOR JACOB SOLBERG

ROLF ØYVIND THUNE

JOHAN NARUM

VIDAR OLSEN

ANNE BERIT AKER HANSEN

ERLING AUNE

GAUTE LENVIK

BJØRN-OLE JUUL-HANSEN

ELI REISTAD

adm. direktør

NINA STRØMNES RODEM

seksjonssjef

Noter til regnskap for omsetningsavgiftene

Årsregnskapet omfatter innkreving av avgifter etter omsetningsloven samt anvendelse og forvaltning av disse avgiftene.

Prinsipper

Årsregnskapet for Omsetningsrådet er utarbeidet etter lov om årsregnskap (regnskapsloven), og følger regnskapsprinsippene i regnskapsloven §4-1.

Oppstillingen av resultatregnskapet viser inntekter og utgifter til Omsetningsrådet og periodens resultat. Oppstillingen av balansen viser eiendeler samt kapital og gjeld.

ANVENDTE REGNSKAPSPRINSIPPER

Inntekter

Omsetningsavgiftene regnskapsføres når de er opptjent, altså etter hvert som de faktureres produsenter, omsetningsledd og det offentlige. Opptjente, men ikke innbetalte avgifter per 31.12. periodiseres.

Kostnader

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt. I de tilfellene det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnsmessige kriterier.

Omløpsmidler

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Utestående fordringer balanseføres til pålydende. (Tall i tusen kroner).

Note 1 – Fondskapital for omsetningsavgiftene per 31.12.24 og årets endring

Sektor	Fondskapital 1.1.24	Mottatte oms.-avgifter	Bevilgninger	Rente- inntekter	Inndekn. adm. kostn.	Andre endringer i fondskapital	Endring i fonds- kapital	Fondskapital 31.12.24
Kjøtt	306 901	563 426	476 015	17 367	4 244	-57	100 477	407 378
Egg	25 479	67 092	58 336	973	3 625	-8	6 095	31 574
Fjørfe	32 981	33 482	31 241	1 055	625	0	2 671	35 652
Grønt	20 366	40 400 ²⁾	37 684	1 449	1 093	-1	3 070	23 436
Korn	22 254	16 758	9 083	1 102	1 718	-1	7 058	29 311
Melk	68 540	139 789 ¹⁾	138 500	1 070	17 087	856	-15 584	52 956
Sum	436 085	744 396	750 859	23 015	28 391	789	103 787	580 308

¹⁾ Inklusiv overproduksjonsavgift på -0,423 mill. kroner. Overproduksjonsavgiften endte som en kostnad i 2024, dette fordi avgiften ble satt til 0 for kumelk for hele 2024, det kun ble krevd inn et mindre beløp for geitemelk og det ble foretatt noen korrigeringer fra 2023.

²⁾ Det kreves ikke inn omsetningsavgift på grønt. Inntektene til Omsetningsrådet grønt kommer fra tildeling over statsbudsjettet kapittel 1150, post 70.11.

Note 2 – Kvoteordningen for melk

Resultatregnskap 2024

I tusen kroner	Spesifikasjon i noter	2024	2023
Kvotesalg, ku	1	0	13 380
Overføring fra OR	4	854 077	55 808
Sum inntekter		854 077	69 188
Oppkjøp melkekvote, ku	2	913 036	89 248
Oppkjøp melkekvote, geit	2	202 392	179 052
Gebyrer	3	902	1 055
Sum kostnader		1 116 330	269 355
Renteinntekter	3	262 253	200 167
Årsresultat		-	-

Balanse pr 31.12.2024

I tusen kroner	Spesifikasjon i noter	2024	2023
Innestående DNB	3	6 338 950	6 292 207
Offentlige avgifter (til gode mva)		278 857	54 763
Sum eiendeler		6 617 807	6 346 970
Leverandørgjeld		0	277 917
Annen kortsiktig gjeld	2	1 402 832	0
Mellomværende klient 37	4	5 214 976	6 069 053
Sum gjeld og egenkapital		6 617 807	6 346 970

NOTER TIL REGNSKAP FOR KVOTEORDNINGEN FOR MELK

Prinsippnote

Inntektene bokføres når kvotene faktureres. Utgiftene bokføres når de påløper og betales ved forfall. Det vil si at det kan foreligge kundefordringer (kvotekjøp og kvotesalg som ikke er forfalt) og leverandørgjeld (påløpte kostnader som ikke er forfalt) ved årsskiftet.

Note 2-1

Posten omfatter salg av kumelkkvote fra staten. I jordbruksoppgjøret 2023 ble det bestemt at kumelkkvote som staten har kjøpt skal akkumuleres og selges ut igjen i omsetningsrunden i 2025. Det har derfor ikke vært salg av kumelkkvote fra staten i 2024. Geitemelkkvote ble heller ikke solgt ut igjen, etter føringer fra jordbruksavtalen 2023-2024.

Note 2-2

Oppkjøp melkekvote gjelder kumelkkvote og geitemelkkvote som staten kjøpte i 2024. Staten betalte 4 kroner per liter. Utbetaling til de som solgte kvote var 6. januar 2025.

	Antall kvoteselgere	Oppkjøpt mengde, liter	Pris pr liter, kr.	Totalt kr. eks.mva
Oppkjøp av kumelkkvote 2024	4	228 259,00	4,00	913 036,00
Oppkjøp av geitemelkkvote 2024	1	50 598,00	4,00	202 392,00

Note 2-3

Fondets midler er plassert på rentebærende konto i DNB på samme vilkår som øvrige fond under Omsetningsrådet.

Note 2-4

Resultatet for 2024 er et underskudd på 854 077 kroner. Dette er overført til Omsetningsrådet melk via mellomværende.

Note 3 – Administrasjons- og andre kostnader

I tusen kroner	2024	2023
Sekretariatskostnader	13 974	13 385
Driftskostnader Omsetningsrådet	1 868	2 570
Administrasjon kvoteordningen for melk	12 549	12 020
Gebyrer	17	42
Sum administrasjonskostnader	28 408	28 017

I Driftskostnader Omsetningsrådet inngår utgifter til revisor i 2024 med 249 000 kroner og utbetalte styrehonorar med 1 047 000 kroner. Omsetningsrådet har ingen ansatte.

Note 4 – Driftskredittlån

I tusen kroner	2024	2023
Nortura SA Kjøtt per 31.12.2024	240 000	220 000
Sum	240 000	220 000

Renter på driftskredittlånet til Nortura er Nibor 3 mnd + 0,9 % rente. Inntektsførte renter i 2024 er 13,7 mill. kroner.

Note 5 – Kundefordringer og periodisert inntekt

I tusen kroner	Kjøtt	Egg	Fjørfe	Melk	Totalt
Kundefordringer	5 466	3 384	-	-	8 850
Avsatt til tap på fordring	-100	-100	-	-	-200
Periodisert inntekt	97 233	5 928	4 848	16 257	124 266
Sum	102 599	9 212	4 848	16 257	132 916

Kundefordringer er utestående krav på standardisert erstatning som ikke har blitt betalt inn. Periodisert inntekt er omsetningsavgift og overproduksjonsavgift som har blitt innkrevd og/eller innbetalt i 2025, men som gjelder 2024.

Note 6 – Forskutterte midler

I tusen kroner	2024	2023
Tine SA	0	17 605
Nortura SA Kjøtt	1 066	0
Nortura SA Fjørfe	65	8
Nortura SA egg	66	0
Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker (OFG)	0	1
Grøntprodusentenes Samarbeidsråd GPS	14	0
Felleskjøp Agri SA	0	55
Sum	1 211	17 669

Til gode fra Nortura på kjøtt gjelder for mye utbetalt a konto for opplysningsvirksomhet og i administrasjonsgodtgjørelse. Til gode fra Nortura på fjørfe og egg gjelder for mye utbetalt a konto for opplysningsvirksomhet. Til gode fra GPS gjelder for mye utbetalt a konto for administrering av avsetningstiltak.

Note 7 – Kortsiktig gjeld

I tusen kroner	2024	2023
Kortsiktig gjeld kvoteordningen for melk	1 403	278
Periodiserte kostnader	122 747	15 181
Avsetning til forpliktelser	0	13 725
Kortsiktig gjeld	12 287	0
Sum	136 436	29 184

Kortsiktig gjeld kvoteordningen for melk er utestående betalinger for kvoteoppkjøp gjort i 2024. Periodiserte kostnader er bevilgninger som har blitt utbetalt i 2025 men som gjelder 2024. Kortsiktig gjeld er midler som skulle vært innbetalt til prisutjevningsordningen for melk men feilaktig ble innbetalt til fondet for melk rett før årsskiftet.

Note 8 – Bevilgede, ikke utbetalte midler

I tusen kroner	2024	2023
Nortura SA kjøtt	0	93 461
Nortura SA egg	0	23
Tine SA	3 601	0
Felleskjøpet Agri SA	183	0
Sum	3 784	93 483

Gjeld til Tine gjelder for lite utbetalt a konto for avsetningstiltak og i administrasjonskostnader, fratrullet renter i favør av fondet og for mye utbetalt a konto til opplysningsvirksomhet. Gjeld til Felleskjøpet Agri gjelder for lite utbetalt a konto til faglige tiltak fratrullet for mye utbetalt a konto for administrasjonskostnader, samt fratrullet renter i favør av fondet fra 2023 som ikke ble fakturert i løpet av 2024.

Note 9 – Kontantstrømsanalyse

I tusen kroner	2024	2023
Resultat av virksomheten	103 787	40 436
Kontantstrømmer fra drift:		
Endringer i kundefordringer og periodisert inntekt	21 028	-66 358
Endringer av kortsiktig gjeld mv	107 252	-3 675
Endringer av andre utestående fordringer	-224	7 029
Endring av utestående driftskreditt	-20 000	0
Endringer av utestående fordringer på avgifter mv	16 458	-9 934
Endringer forskutterte midler til organisasjonene	-89 699	64 114
Sum kontantstrømmer fra drift	34 815	-8 825
Endringer av likvider gjennom året	138 601	31 611
Likvider 1.1.	207 521	175 910
Likvider 31.12	346 123	207 521

Kontantstrømsanalysen er satt opp etter indirekte metode og viser med utgangspunkt i resultatet hvordan midler er anvendt gjennom året. Oppstillingen for 2024 viser et resultatmessig overskudd og økt likviditet.

BDO AS
Bygdøy allé 2
Postboks 1704 Vika
0121 Oslo

Til Landbruks- og Matdepartementet

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Omsetningsrådet.

Årsregnskapet består av:

- Balanse per 31. desember 2024,
- Resultatregnskap 2024
- Kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2024
- Noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- Gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2024 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Omsetningsrådet og Landbruksdirektoratet er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen og annen informasjon i årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke annen informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i annen informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom annen informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

BDO AS, et norsk aksjeselskap, er deltaker i BDO International Limited, et engelsk selskap med begrenset ansvar, og er en del av det internasjonale nettverket BDO, som består av uavhengige selskaper i de enkelte land. Foretaksregisteret: NO 993 606 650 MVA.

side 1 av 2

Penneo Dokumentnøkkel: WX7FB-8I93E-OR2DX-3FONQ-7QZC1-J1CUL

Omsetningsrådets og Landbruksdirektoratets ansvar for årsregnskapet

Omsetningsrådets og Landbruksdirektoratets er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

BDO AS

Norunn Byrkjeland
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Penneo Dokumentnøkkel: WX7FB-8193E-Or2DX-3FONQ-7QZC1-J1CUL

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Aune, Erling

Varamedlem i rådet

Serienummer: no_bankid:9578-5997-4-374312

IP: 81.38.xxx.xxx

2025-05-26 07:02:29 UTC

Solberg, Tor Jacob

Medlem i rådet

Serienummer: no_bankid:9578-5993-4-2113303

IP: 193.212.xxx.xxx

2025-05-26 07:38:05 UTC

Lenvik, Gaute Homb

Medlem i rådet

Serienummer: no_bankid:9578-5994-4-485525

IP: 193.212.xxx.xxx

2025-05-26 07:48:26 UTC

Juul-Hansen, Bjørn Ole

Medlem i rådet

Serienummer: no_bankid:9578-5997-4-535601

IP: 85.252.xxx.xxx

2025-05-26 08:51:28 UTC

Reistad, Eli

Medlem i rådet

Serienummer: no_bankid:9578-5999-4-1369385

IP: 185.120.xxx.xxx

2025-05-26 09:01:27 UTC

Skaug, Thea Susanne

Nestleder i Omsetningsrådet

Serienummer: no_bankid:9578-5999-4-1312138

IP: 147.161.xxx.xxx

2025-05-26 12:21:45 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: Z18HV-DKMXN-UEMBP-3RZ26-BMFKD-4V775

Dette dokumentet er signert digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerte dataene er validert ved hjelp av den matematiske hashverdien av det originale dokumentet. All kryptografisk bevisføring er innebygd i denne PDF-en for fremtidig validering.

Dette dokumentet er forseglet med et kvalifisert elektronisk segl. For mer informasjon om Penneos kvalifiserte tillitstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Slik kan du bekrefte at dokumentet er originalt

Når du åpner dokumentet i Adobe Reader, kan du se at det er sertifisert av **Penneo A/S**. Dette beviser at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret siden tidspunktet for signeringen. Bevis for de individuelle signatørenes digitale signaturer er vedlagt dokumentet.

Du kan bekrefte de kryptografiske bevisene ved hjelp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringsverktøy for digitale signaturer.

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Tørresdal, Bjørg

Leder for Omsetningsrådet

Serienummer: no_bankid:9578-5995-4-259027

IP: 85.89.xxx.xxx

2025-05-26 16:32:00 UTC

Olsen, Vidar Egil

Medlem i rådet

Serienummer: no_bankid:9578-5997-4-312732

IP: 109.247.xxx.xxx

2025-05-27 12:07:34 UTC

Narum, Johan

Medlem i rådet

Serienummer: no_bankid:9578-5995-4-379219

IP: 80.213.xxx.xxx

2025-05-27 12:33:19 UTC

Thune, Rolf Øyvind

Medlem i rådet

Serienummer: no_bankid:9578-5995-4-161791

IP: 92.220.xxx.xxx

2025-05-27 12:49:34 UTC

Hansen, Anne Berit Aker

Medlem i rådet

Serienummer: no_bankid:9578-5997-4-584033

IP: 217.173.xxx.xxx

2025-05-27 12:49:56 UTC

Gimming, Bjørn

Medlem i rådet

Serienummer: no_bankid:9578-5998-4-969036

IP: 193.212.xxx.xxx

2025-05-27 14:22:21 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: Z18HV-DKMXN-UEMBP-3RZ26-BMFKD-4V775

Dette dokumentet er signert digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerte dataene er validert ved hjelp av den matematiske hashverdien av det originale dokumentet. All kryptografisk bevisføring er innebygd i denne PDF-en for fremtidig validering.

Dette dokumentet er forseglet med et kvalifisert elektronisk segl. For mer informasjon om Penneos kvalifiserte tillitstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Slik kan du bekrefte at dokumentet er originalt

Når du åpner dokumentet i Adobe Reader, kan du se at det er sertifisert av **Penneo A/S**. Dette beviser at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret siden tidspunktet for signeringen. Bevis for de individuelle signatørenes digitale signaturer er vedlagt dokumentet.

Du kan bekrefte de kryptografiske bevisene ved hjelp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringsverktøy for digitale signaturer.

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Rodem, Nina Strømnes

Medlem i rådet

På vegne av: Landbruksdirektoratet

Serienummer: no_bankid:9578-5990-4-2988736

IP: 185.120.xxx.xxx

2025-05-28 10:41:04 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: Z18HV-DKMXN-UEMBP-3RZ26-BMFKD-4V775

Dette dokumentet er signert digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerte dataene er validert ved hjelp av den matematiske hashverdien av det originale dokumentet. All kryptografisk bevisføring er innebygd i denne PDF-en for fremtidig validering.

Dette dokumentet er forseglet med et kvalifisert elektronisk segl. For mer informasjon om Penneos kvalifiserte tillitstjenester, se <https://eutl.penneo.com>.

Slik kan du bekrefte at dokumentet er originalt

Når du åpner dokumentet i Adobe Reader, kan du se at det er sertifisert av **Penneo A/S**. Dette beviser at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret siden tidspunktet for signeringen. Bevis for de individuelle signatørenes digitale signaturer er vedlagt dokumentet.

Du kan bekrefte de kryptografiske bevisene ved hjelp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andre valideringsverktøy for digitale signaturer.

Oversikt over regelverk knyttet til markedsreguleringen

Generelt

- Lov 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer (omsetningsloven)
- Forskrift 2003-07-01 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer
- Forskrift 1999-06-29 nr. 763 om omsetningsavgift på jordbruksvarer og om overproduksjonsavgift på mjølk
- Forskrift 1996-12-20 nr. 1343 om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift
- Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer
- Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, fastsatt 22.10.2008
- Forskrift 1999-05-07 nr. 435 Delegering av myndighet til Landbruksdepartementet etter lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 5 og § 5a.
- Reglement for delegering av myndighet fra Omsetningsrådet til Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet, fastsatt 22. juni 2020
- Instruks for Omsetningsrådet, vedtatt 11. desember 2020

Melk

- Forskrift 2020-06-22 nr. 1399 om prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager
- Forskrift 2020-06-22 nr. 1400 om prisnedskrivning ved salg av egg, eggeprodukter og melkeprodukter til spesialmarkeder
- Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter, fastsatt 01.12.2009
- Kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten, fastsatt 05.12.2003
- Kravspesifikasjon for smør og fløte, fastsatt 13.05.1997

Kjøtt

- Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, fastsatt 31.03.2011
- Retningslinjer om informasjonsflyt i kjøttsektoren, fastsatt 31.03.2011
- Midlertidig retningslinje om utkjøpsordning med tilskudd til produsenter som slutter med svinehold fastsatt, 21.11.2018
- Forskrift 2023-10-12 nr. 1623 om tilskudd til produsenter og slakterier som gjennomfører tiltak om økt slakting av kalv av storfe
- Forskrift 2024-03-13 nr. 448 om tilskudd til smågrisprodusenter som gjennomfører forlenget opphold i produksjonen

Egg og fjørfe

- Forskrift 2020-06-22 nr. 1397 om kompensasjon til frivillig redusert verpeperiode
- Forskrift 2020-06-22 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg
- Forskrift 2020-06-22 nr. 1400 om prisnedskrivning ved salg av egg, eggprodukter og melkeprodukter til spesialmarkeder
- Forskrift 2022-09-21 nr. 1626 om tilskudd til produsenter som gjennomfører opphold i eggproduksjonen
- Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt 29.03.2012
- Retningslinjer om informasjonsflyt i eggsektoren, fastsatt 21.06.2013

Epler, matpoteter og honning

- Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning, fastsatt 23.06.2009

Korn

- Retningslinjer for markedsregulering av korn, fastsatt 23.06.2009

Tilgrensende regelverk med betydning for markedsreguleringen

- Forskrift 2005-12-22 nr. 1723 om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer (FAT)
- Forskrift 2008-10-10 nr. 1132 om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer
- Forskrift 2007-06-29 nr. 832 om prisutjevningsordningen for melk
- Forskrift 2011-12-23 nr. 1502 om kvoteordningen for melk
- Lov 2004-01-16 nr. 05 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen
- Forskrift 2004-04-01 nr. 611 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen
- Forskrift 2004-10-31-2605 om volummodell på melk

LANDBRUKSDIREKTORATET

OSLO /
Valle View, Innspurten 11 D
0663 Oslo
Telefon: 78 60 60 00

ALTA /
Løkkeveien 111
9510 Alta

STEINKJER /
Skolegata 22, C-bygget
7713 Steinkjer

www.landbruksdirektoratet.no
www.facebook.com/Landbruksdirektoratet

Forside foto: Alex P, pexels.com
Design: Miksmaster Creative